

Öğretmenlerin Yaratıcı Yazma Tekniklerine Yönelik Değerlendirmeleri: Bir Eylem Araştırması¹

DOI: 10.26466/opus.487130

*

Gökçen Göçen*

* Dr.Öğr.Üyesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İstanbul / Türkiye

E-posta: ggoecen@fsm.edu.tr

ORCID: [0000-0001-7552-8406](https://orcid.org/0000-0001-7552-8406)

Öz

Yaratıcı yazma teknikleri öğrencilerin hem yazma becerisini hem de yaratıcılığını geliştiren yazma yaklaşımlarındandır. Yaratıcı yazma tekniklerinin, sınıfta doğru ve etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin de yaratıcı yazma çalışmalarını deneyimlemiş olmaları bir ihtiyaçtır. Çünkü öğretmenler, deneyimlerinden hareketle tekniklerin yazma becerisini, hayal gücünü ve yaratıcılığı nasıl geliştirdiğini fark edecek; tekniklerin uygulanması durumunda öğrenenlere nasıl faydaları olacağını anlayacaklardır. Öğretmenler, bu deneyimleriyle, çalışmaların ne gibi sorunlar oluşturabileceğini de hissedip öneriler geliştirebileceklerdir. Bu ihtiyaçla, çalışmada sınıf öğretmenlerinin yaratıcı yazma tekniklerini deneyimlemeleri ve değerlendirmeleri amaçlanmıştır. Bu amaçla, eylem araştırması olarak desenlenen çalışma kapsamında, 44 sınıf öğretmeniyle, 30 saat süreyle 15 farklı yaratıcı yazma çalışması yapılmıştır. Her bir çalışmanın ardından bir değerlendirme formu aracılığıyla öğretmenlerin yaratıcı yazma tekniklerinin olumlu yönlerine, tekniklerin öğrencilere yararlarına ve tekniklerin uygulanmasındaki sorunlara ve önerilere yönelik değerlendirme yapmaları istenmiştir. Çalışma sonucunda, sınıf öğretmenleri yaratıcı yazma tekniklerinin olumlu yönleri olarak tekniklerin yaratıcılığı ve yazma becerisini geliştirdiğini söylemişlerdir. Öğretmenler, tekniklerin öğrencilerin hayal gücünü ve yaratıcılığını sınırlamadan yazı yazdırma konusunda yararlı olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenler, bazı tekniklerin öğrencilerin bireysel farklılıkları, sınıf seviyeleri gibi sebeplerle bazı öğrenciler için uygulamasının zor olabileceği gibi sorunlar belirtmişlerdir. Son olarak öğretmenler, yaratıcı yazma teknikleriyle birlikte farklı materyallerin de kullanılabilmesi gibi öneriler sunmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Eğitimi, Yazma Eğitimi, Yaratıcı Yazma, Yaratıcılık

¹Bu çalışma, TÜBİTAK tarafından desteklenen 118B232 numaralı, "Yazdıkça Yazıyorum" başlıklı TÜBİTAK 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları projesinin sonuçlarından bir bölümünü içermektedir.

Teachers' Evaluations of Creative Writing Techniques: An Action Research

*

Abstract

Creative writing techniques are among the approaches that enhance students' writing skills and creativity. It is necessary for teachers to have practised creative writing activities so that their students can apply these techniques accurately and effectively. That is because this helps teachers understand how these techniques improve writing skills, imagination and creativity through practice as well as realizing the benefits of such techniques for students. In addition, teachers may foresee any potential problems and find solutions. To this end, this study aims to have elementary school teachers learn about and evaluate these techniques by experience. For this reason, 15 different creative writing activities have been done with 44 elementary school teachers for 30 hours in the scope of this action research. At the end of each activity, an evaluation form about the positive aspects of the technique, its benefits for students, problems with the application of it and teachers' recommendations was distributed to the teachers. As for the positive aspects, teachers indicated that these techniques improved creativity and writing skills. They stated that creative writing techniques are useful for having students write without limiting their creativity and imagination. However, they also mentioned that these techniques might be hard to apply because of individual differences, academic levels, etc. Finally, teachers produced recommendations such as using different materials with creative writing techniques.

Keywords: Turkish Language Education, Teaching Writing, Creative Writing, Creativity

Giriş

Günümüzde, eğitim ve öğretim söz konusu olduğunda, öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrencilerine bilgiyle birlikte ve belki de bilgiden daha çok, farklı beceriler de kazandırması gereğinden söz edilmektedir. “Yaratıcılık” da bu becerilerden biridir. Batdal Karaduman ve Çiftçi’nin (2018, s. 243) belirttiği gibi bugün, yaratıcılık, hemen hemen herkesin önemi üzerine anlaştığı olumlu kavramlardan biridir. Ataman’a (1993, s. 108) göre bugün yaratıcılıktan daha önemli olarak ancak birkaç yetenek sayılabilir.

Yaratıcılık ilk akla gelen anlamıyla alışılmışın dışına çıkmayı ve farklı şekillerde düşünmeyi ifade etmektedir (Senemoğlu, 1999, s. 235). Zihinsel etkinliklerin yanında performansa dayalı etkinlikleri de çağrıştırdığından yaratıcılık, yaratıcı düşünme becerisinden daha kapsamlı bir kavramdır (Özerbaş, 2011, s. 678). Çözüm üretme, yeni ilişkiler kurma, yeni düşünceler ortaya koyma yoluyla insanlığa faydalı bir araç ya da formül bulma becerisi yaratıcılık olarak düşünülebilir (Topçuoğlu Ünal ve Sever, 2012, s. 2909). Bununla birlikte yaratıcılık, hayal gücüne dayalı olarak ve düşünceyi kullanarak özgün bir ürün oluşturmaktır (Demir, 2011, s. 12). Böylece yaratıcılığın bir süreç olduğu ve bu sürecin sonunda bir ürünün ortaya konmasının beklendiği görülmektedir. Bu ürün bir düşünce olabileceği gibi yazılı bir çalışma da olabilmektedir (Öztürk, 2007, s. 14).

Yaratıcılık zekâ ile ilişkili olsa da her bireyde bulunan ve eğitimle geliştirilebilen, öğrenilmesi ve öğretilmesi mümkün olan bir beceridir (Sönmez, 2008, s. 174; Özerbaş, 2011, s. 699; Sungur, 1997, s. 45). Yaratıcılığın eğitimle geliştirilebilmesi, bu kavramın temel bir eğitim unsuru olarak görülmesini sağlamıştır (Demir, 2011, s. 15). Dilidüzgün’ün (2010, s. 21) belirttiği gibi okullar öğrencilerin kendi yaratıcılıklarını keşfetmelerini ve yaratıcılıklarını kullanmalarını sağlayabilirse, bunun için ortamlar hazırlayabilirse, öğrencilerin üyesi oldukları toplumun da benzer niteliklere sahip olması kaçınılmazdır. Öğrencilerde yaratıcılık potansiyelini ortaya çıkarıp geliştirecek; bunun için uygun bir öğretim ortamı oluşturacak esas aktör ise öğretmendir (Akdağ ve Güneş, 2003). Özellikle ilkökul döneminde öğrencilere kazandırılan yaratıcı düşünme becerisi, öğrencinin karşılaşacağı problemlere farklı çözüm yolları bulmasını kolaylaştıracağından ilkökulda, sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin yaratıcı-

lığının geliştirilmesinde sorumluluğu büyüktür (Batdal Karaduman ve Çiftçi, 2018, s. 244). Bu sebeple, yaratıcı bireyler yetiştirmede kendilerine büyük görevler düşen öğretmenlerin (Işık, 2013, s. 587) yaratıcılığı geliştirecek çalışmalar için öğrencileri teşvik etmesi (Özden, 1993, s. 143) ve sınıf içi davranışları ile uygulamaları önemlidir (Dikici, 2013, s. 316). Bu süreçte, Temizkan'a (2010, s. 634) göre öğretmen ne kadar yaratıcı olursa ve farklı düşünme şekillerine açık olursa öğrencilerin de yaratıcı olmaları mümkün olur.

Öğretmenlerin okullarda yaratıcılığı geliştirebilmesi için her şeyden önce kendilerinin yaratıcı olması ve öğrenciler için de bir model olması gerekmektedir. Öğretmen ancak bu özelliklere sahip olarak öğrenciler için uygun ortamlar hazırlayabilir (Yenilmez ve Yolcu, 2007, s. 97-98). Buna rağmen Güven'in (2014, s. 16) çalışmasında öğretmenlerin neredeyse hepsi, düşünme eğitimi ya da yaratıcı düşünme becerileri üzerine bir eğitim almadıklarını ifade etmektedirler. Bu da öğretmenlerin, öğrencilerin yaratıcılığını geliştirmesini beklemek konusunda kaygı verici bir durumdur.

Öğretmenlerin öğrencilerin yaratıcılığını geliştirmek için kullanabileceği alanlardan birisi yazmadır. Memiş, Sever ve Bozkurt'un (2016, s. 1690) belirttiği gibi yaratıcılıkla benzer şekilde öğrencilerde doğal olarak var olan yazılı anlatım becerisine yönelik çalışmalar, öğrencilerin hayal dünyalarına katkı sağlayarak yaratıcılıklarını geliştirmelerine yardımcı olabilmektedir. Yaratıcı yazma çalışmalarıyla hem yaratıcılığı hem de öğrencilerin yazma becerisini geliştirmek mümkündür.

Geleneksel yaklaşımlarla yapılan yazma çalışmalarının aksine öğrencinin yaratıcılığını destekleyen yazma çalışmaları, süreç temelli yaklaşımlardan biri olan yaratıcı yazma çalışmalarıdır. Yaratıcı yazma çalışmaları, öğrencilerin düşünme becerisini, hayal gücünü ve yaratıcılığını geliştirmeyi amaçlayan beyin fırtınası, düşünce kümesi, grup çalışması, çizim, görsel, gerçek materyal, oyun, canlandırma, drama gibi etkinliklerle desteklenen; konu ve kurallarla öğrencileri yazma konusunda sınırlandırmayan çalışmalardır. Susar Kırmızı'nın (2008: 258) belirttiği gibi yaratıcı yazma çalışmaları tek başına yaratıcılığı geliştirebilen bir çalışma alanıdır. Geleneksel yöntemle yapılan yazma çalışmalarıyla oluşturulan metinlerde içerikler zenginleştirilememekte; öğrenciler orijinal fikirler ortaya koyamamaktadır (Calp, 2013, s. 893; Koçyiğit ve Sefer, 2005, s. 2).

Oysa yaratıcı yazma çalışmalarında hayal gücü ve içerik önemlidir ve bu çalışmalar, öğrencilerin kendine özgü düşüncelerini, hayata dair çözümlerini yaratıcılıkla destekleyerek sunabilecekleri çalışmalardır (Susar Kırmızı, 2015; Zorbaz, 2010). Geleneksel çalışmalar, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek yerine onları özgünlükten uzaklaştırmakta ve metinlerin tek tip hâline gelmesine neden olmaktadır. Böylece öğrencilerin ne hayal gücü ne yaratıcılığı ne de yazma becerisi gelişebilmektedir. Bu durumda Oral'ın (2014, s. 7) belirttiği gibi yazma becerisi, öğrenciler için cazibesini kaybetmektedir. Tüm bunlar yazmanın öğrenciler tarafından sevilmemesine; öğrencilerin yazmaktan sıkılmasına ve öğrencilerin yazma isteği duymamasına neden olmaktadır (Kurudayıoğlu ve Karadağ, 2010, s. 205; Oral, 2014, s. 7-8; Susar Kırmızı, 2015, s. 96).

Bir öğrencinin öğrenebileceği en önemli becerilerden biri olarak ifade edilen yaratıcı yazma (Arthur ve Zell, 1996'dan aktaran Melanlıoğlu ve Atalay, 2016, s. 700), öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini, yaratıcı olmalarını geliştirdiği gibi öğrencilerin duyuşsal becerilerini ve kişilik özelliklerini de geliştirmektedir. Gündüz ve Şimşek'in (2016, s.22) belirttiği gibi yaratıcı yazma çalışmalarının amacı öğrencinin yazma ve üretmedeki yaratıcı yeteneğini ortaya çıkarmaktır. Bu sebeplerle, Akkaya'ya (2014, s. 1498) göre yaratıcı yazma, öğretmenlerin önem vermesi gereken bir uygulamadır. Türkçenin eğitimi-öğretimi açısından düşünüldüğünde kişiliği, hayal gücü, düşünme becerisi, yaratıcılığı gelişen öğrencilerin bunlara bağlı olarak yazma becerileri de gelişecektir. Çünkü bu özelliklerin gelişmesi, öğrencinin metin oluşturmada önceki becerilerinin gelişmesi demektir. Yazmaya hazır olan öğrenci, yazabilecektir. Öztürk'ün (2007, s.5) belirttiği gibi yazmaya başlamadan önce düşünme yani hazırlık aşaması yaratıcı yazmayı, geleneksel yazmadan ayırmaktadır.

Yaratıcı yazma çalışmalarının sınıflarda uygulanabilmesi için, öğretmenlere büyük görevler düşmektedir (Akkaya, 2014, s.1488; Maltepe, 2006: 638). Yaratıcılığın geliştirebilmesi için yaratıcı olması beklenen öğretmenlerin, sınıflarında yaratıcı yazma çalışmalarını uygulayabilmesi için de teorik bilgiden daha fazlasına sahip olması ve aslında bu uygulamaları deneyimlemiş olması beklenmektedir. Yaratıcı yazma yaklaşımlarının kendisine kattıklarını fark eden, çalışmaların yaratıcılığı ve hayal gücünü geliştirmenin dışında ne gibi olumlu yönleri olduğunu fark eden bir öğretmen, çalışmanın öğrenciler için faydasını da daha kolay analiz

edebilecektir. Böylece teorik bilgisini pratiğe dökerek, yaşayarak öğrenen öğretmen, edindiği anlamlı bilgiyi ne zaman, hangi durumlarda ve nasıl kullanabileceğinin farkına da varacaktır. Yaratıcı yazma yaklaşımlarını, kendisi deneyimleyen bir öğretmen, uygulamada yaşadığı sorunlardan hareketle öğrencileriyle yapacağı uygulamalarda daha dikkatli olacaktır. Deneyim sürecinde öğretmenin aklına gelen sorunlara ya da yeniliklere yönelik öneriler, öğretmenin yapacağı çalışmaları geliştirici bir nitelikte olacaktır. Güney'in (2016, s. 979) çalışmasında, öğretmenlerin yazma yöntem ve teknikleri hakkında çok fazla bilgi sahibi olmadığı ve öğretmenlerin en zorlandıkları yöntem ve tekniklerden birisinin de yaratıcı yazma olduğu belirtilmektedir. Akkaya'nın (2014, s.1496) çalışmasında da öğretmenlerin çoğu daha önce yaratıcı yazma çalışmalarına katılmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin süreç temelli yaklaşımlar ve yaratıcı yazma teknikleri konusunda bilgi sahibi olmadığı ve sınıflarında yeterince uygulama yapmadığı farklı araştırmalarla da ortaya konmuştur (Akkaya, 2014; Aşıkcan ve Pilten, 2006; Güney, 2016; Maltepe, 2006; Temizkan ve Yalçinkaya, 2013). Yaratıcı yazma çalışmalarının sınıflarda uygulanabilmesi ve öğrencilere yararlı olabilmesi için öncelikle öğretmenlerin bilgilenmesi ve bilgiyi hayata geçirebilmek için de çalışmaları öncelikle öğretmenlerin uygulamış olması gerekmektedir. Süreç temelli yazma yaklaşımlarına ya da yaratıcı yazma tekniklerine yönelik öğretmenlerin bilgi ya da uygulamaları hakkında öğretmenlerin görüşlerine başvuran çalışmaların, az sayıda da olsa var olduğu görülmektedir. Bunlardan bazıları şunlardır: Akkaya, 2014; Aşıkcan ve Pilten, 2016; Batdal Karaduman ve Çiftçi, 2018; Maltepe, 2006; Özel ve Bayındır, 2015; Temizkan ve Yalçinkaya, 2013. Bu çalışmalarda öğretmenlerin süreç temelli çalışmaları ya da yaratıcı yazma çalışmalarını bilip bilmedikleri ya da hangi çalışmaları bildikleri betimlenmiş, sınıflarda yapılan uygulamalara yönelik öğretmenlerin görüşleri sunulmuştur. Bunların yanında, öğretmenlerin yaratıcı yazma çalışmalarını deneyimlemesine ve deneyimlerinin ardından yaratıcı yazma çalışmalarını değerlendirmesine yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Oysaki öğretmenlerin çalışmaları deneyimlemeleri, kendilerine verilen teorik bilgiden çok daha önemlidir. Öğretmenlere yaratıcı yazma çalışmalarının özelliklerini, yararlarını teorik bilgi olarak aktarmak yerine pratiğini hissettirmek, bilginin kalıcı olması için önemlidir. Öğretmenlerin kendilerinin de yaratıcı etkinliklerde bu-

lunmasının ve yaratıcı yazma çalışmalarını deneyimlemelerinin önemli ve gerekli olduğu araştırmacılar tarafından da dile getirilmektedir (Maltepe, 2006; Maltepe, 2007; Oral, 2014; Temizkan ve Yalçınkaya, 2013; Yıldız, Okur, Arı ve Yılmaz, 2008). Öğretmenlerin yaratıcı yazma çalışmalarını deneyimlemeleri hayal gücü, yaratıcılık ve yazma becerisi açısından öncelikle kendilerini geliştirecektir. Öğretmenlerin bu deneyimlerini paylaşmaları ise hem yaratıcı yazma çalışmalarına yönelik teorik bilginin oluşmasını hem de uygulama konusunda farklı öğretmenlerin deneyimlerden yararlanmalarını sağlayacaktır.

Sözü edilen sorun ve ihtiyaçlardan hareketle, çalışmanın problem cümlesini “Sınıf öğretmenleri yaratıcı yazma tekniklerini, çalışmaların olumlu yönleri, öğrencilere yararı, sorunları ve çalışmalara yönelik yapılabilecek öneriler açısından nasıl değerlendirmektedirler?” cümlesi oluşturmaktadır. Bu problem cümlesinden hareketle, çalışma kapsamında öğretmenlerin yaratıcı yazma tekniklerini deneyimlemeleri ve değerlendirmeleri amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada şu sorulara yanıt aranmaktadır:

- Sınıf öğretmenleri yaratıcı yazma tekniklerini, çalışmaların olumlu yönleri açısından nasıl değerlendirmektedir?
- Sınıf öğretmenleri yaratıcı yazma tekniklerini, çalışmaların öğrencilere yararı açısından nasıl değerlendirmektedir?
- Sınıf öğretmenleri yaratıcı yazma tekniklerini, çalışmaların sorunları ve sorunlara yönelik öneriler açısından nasıl değerlendirmektedir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması deseni kullanılmıştır. “Eylem araştırması uygulamada ortaya çıkan sorunların anlaşılmasına ve çözülmesine yönelik olarak uygulayıcıların tek başlarına ya da bir araştırmacı ile birlikte uygulama sürecini çalışmalarını içerir.” (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s.74).

Çalışma Grubu

Araştırma kapsamında yaratıcı yazmaya yönelik atölye çalışmalarının uygulanması için öncelikle sınıf öğretmenlerinin başvuruları alınmıştır. Başvurular, internet sitesi aracılığıyla alınmıştır. Başvuruda bulunan öğretmenlerin seçiminde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Öğretmenlerin seçiminde, öğretmenlerin daha önce yazma, yaratıcı yazma gibi benzer konularda bir TÜBİTAK projesine katılmamış olmalarına ve öğretmenlerin yaratıcı yazma çalışmalarına ihtiyaç duymalarına dikkat edilmiştir.

Başvurular esnasında cinsiyet, görev yeri gibi özelliklerin maksimum çeşitliliğine dikkat edilmiş olsa da farklı sebepler ve uygun şartlar göz önünde bulundurularak araştırma için 44 öğretmen belirlenmiştir. 44 öğretmenin 12'si erkek, 32'si kadın öğretmenlerden oluşmaktadır. 44 öğretmenin görev yerleri Türkiye'nin 7 bölgesini kapsamaktadır: Marmara (18), İç Anadolu (8), Akdeniz (6), Güney Doğu (5), Ege (3), Doğu Anadolu (2), Karadeniz (2). 44 öğretmenin görev yerleri 21 farklı ili kapsamaktadır: Sakarya (8), İstanbul (7), Ankara (4), Şanlıurfa (3), Adana (2), Ağrı (2), Antalya (2), Kayseri (2), Kocaeli (2), Aksaray (1), Aydın (1), Batman (1), Denizli (1), Hatay (1), İzmir (1), Konya (1), Mardin (1), Mersin (1), Samsun (1), Tekirdağ (1), Trabzon (1).

Öğretmenlerin mezuniyet durumları ve mesleki deneyimleri bir tablo ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 1. Çalışma grubunun mezuniyet durumuna ve mesleki deneyime göre betimlenmesi

Mezuniyet Durumu	Mesleki Deneyim					Toplam
	1-5 Yıl	6-10 Yıl	11-15 Yıl	16-20 Yıl	21 ve üzeri	
Eğitim Fakültesi	5	8	13	5	4	35
Fen Edebiyat	0	0	0	1	0	1
Lisansüstü	1	2	1	2	0	6
Diğer	0	0	0	0	2	2
Toplam	6	10	14	8	6	44

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun eğitim fakültesi mezunu olduğu ve çoğunluğun 11-15 yıl arasında mesleki deneyime sahip olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak “Atölye Çalışması Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. 15 farklı yaratıcı yazma çalışmasını ayrı ayrı değerlendirmek üzere yapılandırılmış olarak oluşturulan değerlendirme formu açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Formda, bir yaratıcı yazma çalışmasının öğretmenler tarafından fark edilen ve kendilerine etki eden genel olarak olumlu yönlerinin, tekniğin öğrencilerle uygulanması durumunda öğrencilere sağlayacağı yararların, tekniğin uygulanmasıyla ilgili sorunların ve önerilerin öğretmenler tarafından değerlendirilebileceği sorular bulunmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında, araştırma süreci, öncelikle öğretmenlerin hangi yaratıcı yazma çalışmalarını uygulayacaklarını planlayarak başlamıştır. Planlama aşamasının ardından eyleme geçilmiş ve 26 Haziran-1 Temmuz 2018 tarihleri arasında yaratıcı yazmaya yönelik atölye çalışmaları düzenlenmiştir. Bu süreçte yaratıcı yazmaya yönelik toplam 15 atölye çalışması (30 saat) düzenlenmiştir.

Atölye çalışmalarının ismi, kaynağı ve içeriği şu şekilde gösterilebilir:

Tablo 2. Yaratıcı yazmaya yönelik uygulanan atölye çalışmalarının içeriği

Ad ve Kaynak	Uyarlanan Atölye Çalışmasının Basamakları
Bir Ada Yaratıyorum (Ak, 2011)	1. Katılımcılara nerede yaşadıklarının sorulması ve onlardan yaşadıkları şehri/mahalleyi betimlemelerinin istenmesi 2. Katılımcıların nasıl bir evde yaşadıklarının sorulması 3. Katılımcılara evde kimlerle yaşadıklarının sorulması 4. Katılımcılara evdeki boş vakitlerini nasıl geçirdiklerinin sorulması 5. Katılımcılara günlük yazıp yazmadıklarının sorulması 6. Katılımcılarla günlüğün özellikleri hakkında konuşulması 7. Katılımcılara boş bir ada resminin yer aldığı bir resmin dağıtılması 8. Katılımcılardan bu boş adada yaşadıklarını hayal etmelerinin istenmesi ve nasıl bir ortamda kimlerle yaşadıklarının sorulması 9. Katılımcılardan hayallerini boya kalemleri yardımıyla adanın üzerinde resmetmelerinin istenmesi 10. Katılımcılardan bu boş adada bir gün geçirdiklerini hayal etmelerinin ve günün sonu geldiğinde bir gün boyunca neler yaptıklarını yazmalarının istenmesi 11. Katılımcıların ortaya koydukları günlüklerin sınıfta okunması 12. Etkinlikle ilgili katılımcıların görüşlerinin alınması

Adım Adım Yazma	1. Katılımcılardan 1-2 sayfalık bir metin yazmalarının istenmesi 2. Yazma sürecinde istenilen konunun seçilebileceğinin söylenmesi 3. Yazma sürecinde kompozisyon bilgisine, imlâ ve yazım kurallarına dikkat edilmemesinin söylenmesi 4. Metinlerin ortaya konması 5. Metin ortaya koyma süreci (kolay, zor, eğlenceli, sıkıcı) hakkında konuşulması 6. Yazılan metinlerin katılımcılar arasında değiştirilmesi 7. Metinlerin giriş-gelişme-sonuç bölümlerinin bulunması 8. Giriş-gelişme-sonuç bölümü üzerine konuşulması 9. Metinlerin imlâ ve yazım kurallarının katılımcılar tarafından düzeltilmesi 10. İmlâ ve yazım kuralları hakkında konuşulması 11. Katılımcılardan yeniden bir metin ortaya koymalarının istenmesi? 12. Metinlerin değerlendirilmesi 13. Etkinlikle ilgili katılımcıların düşüncelerinin alınması
Ayakkabılar ve Şapkalar (Avcı, 2013)	1. Sözlü anlatımın hayatımızdaki yeri üzerine konuşulması 2. Diyalogların hayatın içindeki yeri hakkında konuşulması 3. Araştırmacı tarafından katılımcılara birbirinden farklı on şapkanın ve ayakkabının gösterilmesi 4. Katılımcılardan ayakkabılardan birini seçerek bunu giyebilecek bir karakter betimlemesi yazmalarının istenmesi 5. Katılımcıların betimlemelerini okuması, diğer katılımcıların dönütleriyle yazıların düzeltilmesi 6. Katılımcılardan şapkalardan birini seçerek bunu giyebilecek bir karakter betimlemesi yazmalarının istenmesi 7. Katılımcıların betimlemelerini okuması, diğer katılımcıların dönütleriyle yazıların düzeltilmesi 8. Katılımcıların yarattıkları iki karakterin karşılaştıkları ve konuştuğları sahnenin belirtilmesinin ve bu sahneden geçen bir diyalog metni yazmalarının istenmesi 9. Diyalogların okunması 10. Katılımcıların görüşlerinin alınması
Kelime-Kavram Havuzundan Seçerek Şiir Yazma (Korkmaz, 2015)	1. Katılımcılara oyun oynamayı sevip sevmediklerinin sorulması 2. Katılımcılara en son ne zaman oyun oynadıklarının sorulması 3. Katılımcılara küçükken hangi tür oyunları oynamayı sevdiğilerinin sorulması 4. Katılımcılara "İsim Türetme" oyununu bilip bilmediklerinin sorulması ve oyunun hatırlatılması, kısaca birlikte oynanması 5. Katılımcılara "Sözcük Türetme" oyununun oynanacağına söylenmesi ancak sebebinin söylenmemesi 6. "Sözcük Türetme" oyunu kapsamında ilk katılımcının bir sözcük söylemesinin istenmesi ve ardından söylenen sözcüğün son harfiyle başlayan yeni bir sözcüğün diğer katılımcı tarafından söylenmesinin belirtilmesi 7. Sınıf tahtası dolana kadar tüm sözcüklerin tahtaya yazılması 8. Katılımcılara bu sözcüklere şiirlerde yer verilip verilmediğinin sorulması 9. Katılımcılarla şiir ve şiir bilgisi hakkında konuşulması 10. Katılımcılara tahtada gördükleri sözcükler arasından 5 sözcük seçmelerinin ve seçilen sözcüklerden bir şiir yazmalarının söylenmesi/Katılımcılardan 1 ile tahtada bulunan sözcük sayısı aralığında 5 sayı söylemelerinin istenmesi. Tahtadaki sözcüklerin karışık olarak eğitmen tarafından numaralandırılması ve söylenen sayıları işaret eden 5 sözcüğün belirlenmesi ve bu sözcükleri kullanarak bir şiir yazmalarının istenmesi 11. Katılımcıların şiirlerini sınıfta paylaşmaları 12. Katılımcıların etkinlikle ilgili düşüncelerini paylaşmaları
Farklı Devam Etseydi Nasıl Olurdu? (Korkmaz, 2015)	1. Katılımcılara en çok hangi masalı, neden sevdiğilerinin sorulması 2. Katılımcılara sevilen masalların sonlarının nasıl bittiğinin sorulması 3. Masalların farklı sonlarla biteceğinin mümkün olup olmadığının sorulması 4. Katılımcılardan "Kırmızı Başlıklı Kız" masalının anlatılmasının istenmesi 5. Anlatılan masalda gerçekleşen olayların anlatım sırasında sınıf tahtasına eğitmen tarafından not edilmesi 6. Masalın sonuna gelindiğinde, Kırmızı Başlıklı Kız ile Kurt'un karşılaştığı olayın tahtaya yazılması ve cümlenin renkli kalemle işaretlenmesi 7. Katılımcılara "Eğer Kırmızı Başlıklı Kız olduğundan farklı olsaydı. Yani saf değil uyanık, zeki bir karakter olsaydı; Kurt'un kötü niyetini anlayarak buna göre hareket etseydi masal nasıl devam ederdi?" sorusunun yöneltilmesi 8. Katılımcılardan farklı bir son hayal etmelerinin ve bunu metne dökmelerinin istenmesi 9. Farklı bir sonla bitirilen metinlerin okunması 10. Etkinlikle ilgili katılımcıların düşüncelerinin alınması

Mektup Formları (Avcı, 2013)	<ol style="list-style-type: none">1. Katılımcılara en son ne zaman mektup yazdıklarının ve mektup aldıklarının sorulması2. Mektubun özellikleri hakkında konuşulması3. Katılımcıların mektup yazması için eğitimcinin yönergeleri vermesi4. Yönergeler5. Oluşturulan metinlerin sınıfta okunması6. Katılımcıların etkinlikle ilgili düşüncelerinin alınması
Kayıp İnsan (Tonyalı, 2010)	<ol style="list-style-type: none">1. Katılımcılara gazete okuyup okumadıklarının, gazetede genellikle hangi haberlerin olduğunun sorulması2. Katılımcılara bir gazetede okumayı sevdikleri bölümlerin hangi bölümler olduğunun sorulması3. Katılımcılara gazetede kayıp ilanları hakkında ne düşündüklerinin sorulması4. Katılımcılarla gazete haberlerinin ve kayıp ilanlarının özellikleri hakkında konuşulması5. Eğitimcinin boş bir sandalyeyi sınıfın önüne koyarak sınıftaki katılımcılara ait olmayan bir isim kullanarak (örneğin Mehmet) o kişinin nerede olduğunu sorması6. Katılımcıların sınıfta bu isimde bir kişinin olmadığını söylemesi7. Eğitimcinin o kişiyi sormaya devam etmesi ve katılımcıların bu hayali kişinin varlığına ve kaybolduğuna inanması8. Katılımcıların gruplar oluşturması ve bu kişinin nasıl görüldüğünü hayal etmelerinin ve bu hayali bir kâğıda/kartona çizmelerinin sağlanması9. Katılımcıların resmin altına bu kişinin özelliklerini (kaç yaşında, saç ve göz rengi ne renk, üzerinde neler var, vb.) tanımlamalarının istenmesi10. Eğitimcinin kayıp olan bu kişinin en son nerede görüldüğünü sorması ve katılımcıların hayal etmesini istemesi11. Katılımcıların, kayıp kişinin özelliklerinin yanına ek bilgileri ekleyerek gazetede yayınlanacak bir kayıp ilanını kâğıt/karton üzerinde oluşturması12. İlanların sınıfta gösterilmesi13. Etkinlik hakkında katılımcıların görüşlerinin alınması
Penceremden Gördüklerim (Korkmaz, 2015)	<ol style="list-style-type: none">1. Katılımcıların huzurlu ve mutlu hissetmeleri için doğa sesleri içeren bir fon müziğinin açılması2. Katılımcılara kendilerini en rahat, mutlu ve huzurlu hissettikleri yerin neresi olduğunun sorulması3. Katılımcıların kendilerini en mutlu hissettikleri anla ilgili bir anısını anlatmasının istenmesi4. Katılımcılarla anı türünün özellikleri hakkında konuşulması5. Dinledikleri fon müziği eşliğinde katılımcıların kendilerini ormanda bir kulübede olduklarını hayal etmelerinin söylenmesi6. Katılımcılardan kulübenin, eşyaların özelliklerini, kendi kişisel ve fiziksel özelliklerini hayal etmelerinin istenmesi7. Katılımcılardan kulübede yalnız olduklarını ve dinleniyor olduklarını düşünmelerinin istenmesi8. Katılımcılara hayallerinde dinledikleri esnada kulübenin dışından bir ses duyduklarını ve pencereden dışarı bakmalarının istenmesi9. Katılımcıların pencereden gördüklerini anı türünde yazmalarının istenmesi10. Metinlerin katılımcılar tarafından okunması11. Etkinlikle ilgili katılımcıların görüşlerinin alınması
Pencere Problemi: Şiir Yazma (Oral, 2014)	<ol style="list-style-type: none">1. Katılımcılara şiir okumayı sevip sevmediklerinin sorulması2. Katılımcılara hangi tür şiirleri okuduklarının sorulması3. Şiir yazmak konusunda katılımcıların düşüncelerinin alınması4. Katılımcılara daha önce şiir yazıp yazmadıklarının sorulması5. Katılımcılara iki aşamayı takip ederek şiir yazılacağına bilgisinin verilmesi6. Katılımcılara birinci aşamanın anlatılması ve yönergelerin verilmesi7. Yönergeler8. Katılımcıların 5 kişilik gruplara ayrılmasının istenmesi9. Katılımcıların bireysel olarak yazdıkları şiirlerin satırlarına numara vermesinin istenmesi10. Katılımcıların şiirlerini dize dize kâğıtlarından kesmelerinin istenmesi11. Katılımcıların aynı numaralı dizeleri bir araya getirmelerinin istenmesi12. Katılımcıların aynı numaralı dizeleri düzenlemelerinin ve tüm dizeleri alt alta getirerek yani bir şiir meydana getirmelerinin istenmesi13. Bitirilen şiirlerin sınıfta okunması14. Etkinlikle ilgili katılımcıların görüşlerinin alınması

Kim, Nerede, Ne Yapmış (Korkmaz, 2015)	1. Katılımcılara kitap okumayı sevip sevmediklerinin sorulması 2. Katılımcılara hangi türde kitaplar okumayı sevdiklerinin sorulması 3. Katılımcılara hikâye türünün özelliklerinin sorulması 4. Katılımcılardan alınan cevaplar doğrultusunda bir hikâyede bulunan “kişi, yer, zaman ve olay” unsurlarının sütunlar hâlinde sınıf tahtasına yazılması 5. Katılımcılardan sırasıyla her birinin seçtikleri bir sütuna hikâyede yer alabilecek bir madde yazmasını istenmesi (Bir hikâyede kim olabilir?) 6. Bütün katılımcıların hayal güçlerini kullanarak sınıf tahtasındaki sütunları doldurması 7. Sütunların doldurulmasının ardından tahtadaki maddelerin numaralandırılması 8. Sınıfın gruplara ayrılması 9. Her bir grubun her bir sütunda bulunan maddeler için kura çekerek yazacakları hikâyenin unsurlarını oluşturması 10. Grupların metinlerini tamamlaması ve metinlerin sınıfta okunması 11. Etkinlikle ilgili katılımcıların görüşlerinin alınması
Rehberli Portreler (Avcı, 2013)	1. Katılımcılara hayatlarındaki sevdikleri kişilerin kim olduğunun ve bu kişileri neden sevdiklerinin sorulması 2. Katılımcılara hayatta en çok kıvdıkları kişilerin kim olduğu ve niçin bu kişilere kıvdıklarının sorulması 3. Eğitimcinin aşağıdaki yönergeleri sırasıyla sunması ve katılımcıların bir metin ortaya koyması 4. Yönergeler 5. Katılımcıların metinlerini okunması 6. Katılımcıların etkinlikle ilgili düşüncelerini dile getirmesi
Zincir (Top, 2013)	1. Katılımcıların gruplara ayrılması (her grup aynı kendi içinde aynı şeyleri yapacaktır) 2. Her bir gruptaki kişi sayısı kadar farklı hikâyenin grupta yer alan katılımcılara dağıtılması (her hikâyenin konusu farklıdır) 3. Bir grupta yer alan ve her birinde farklı bir hikâye bulunan katılımcılara hikâyelerin giriş bölümlerini okumaları için bir iki dakika süre verilmesi 4. Katılımcılardan ellerindeki hikâyeleri devam ettirmelerinin istenmesi 5. Bunun için 3 dakika sürelerinin olduğunun ve süre bitiminde hikâyelerini kaldıkları yerde bırakmalarının söylenmesi 6. Sürenin sonunda tüm katılımcıların kağıdını grubunda yer alan bir sağındaki katılımcıya vermesinin söylenmesi 7. Kağıtlar bir sağa döndükten sonra katılımcılara aldıkları hikâyelere devam etmelerinin söylenmesi 8. Her katılımcı, ilk olarak kendi devam ettirdiği hikâyeyi tekrar alana kadar etkinliğe üçer dakikalık süreler halinde devam edilmesinin gereğinin belirtilmesi 9. Grup içindeki bir tur tamamlandıktan sonra her katılımcının kendi başladığı kağıdını alması 10. Her katılımcının kendi kağıdının sonuç bölümünü yazmasının söylenmesi 11. Grupça yazılan metinlerin okunması 12. Etkinlikle ilgili olarak katılımcıların görüşlerinin alınması
Özğün Karakterler (Öztürk, 2007)	1. Katılımcılarla tahtada örnek bir karakter yaratma uygulamanın yapılması 2. Katılımcıların kağıtlarını beş bölüme ayırması 3. Kağıtların bölümlerine sırayla; cinsiyet, fiziksel görünüş, kişilik, meslek, sevdiği uğraşların yazılması 4. Katılımcıların bu bölümleri kendi tercihlerine göre doldurması 5. Katılımcıların bu tablodan öykülerinde kullanacakları karakterlerin kişilik özelliklerini seçmesi 6. Katılımcılara düşüncelerini düzenlemeleri ve yazmaları için en az bir saat sürenin verilmesi 7. Bitirilen öykülerin sınıfta paylaşılması

Düşünce Kümeleri (Özütürk, 2007)	1. Beyin fırtınası etkinliğinin ne olduğu ve beyin fırtınası yaparken nelere dikkat edilmesi gerektiğiyle ilgili bilgi verilmesi 2. Beyin fırtınası etkinliğinin ön yazma çalışmalarında oldukça faydalı olacağına ifade edilmesi 3. Katılımcılarla birlikte seçilecek olan örneğin "Arkadaşlık" konusu hakkında beyin fırtınası çalışmasının yapılması 4. Düşünce kümelerinin nasıl oluşturulacağı hakkında ön bilgi verilmesi 5. Eğitimci tarafından örnek bir düşünce kümesinin oluşturulması 6. Bu düşünce kümesinin oluşturulma aşamasında katılımcıların sorularla yönlendirilmesi ve örneğin "Kış" hakkında örnek düşünce kümesi çalışmasının yapılması 7. Katılımcılardan, yaşantılarında meydana gelen önemli ve ilginç olan olaylardan beşer tane yazmalarının istenmesi 8. Bu önemli ve ilginç olaylardan birini seçmelerinin ve seçtikleri konuyla ilgili beyin fırtınası ve düşünce kümeleri oluşturmalarının istenmesi 9. Katılımcılardan yapmış oldukları beyin fırtınasından ve düşünce kümelerinden faydalanarak, düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilecekleri bir yazı yazmalarının istenmesi 10. Katılımcıların yazmış oldukları yazıların sınıfta paylaşılması 11. Etkinlikle ilgili katılımcıların düşüncelerinin alınması
Özel Mülkiyet Tekniği (Yaratıcı Drama) (Peker, 2015)	1. Yaratıcı drama ve özel mülkiyet tekniği ile ilgili bilgi verilmesi 2. Hazırlık ve ısınma çalışmaları ile katılımcıların mekâna ve çalışmaya hazırlanması 3. Katılımcılara atölye sürecinde ele alınacak kahramanlar ve mekân ön bilgisinin verilmesi 4. Öyküde geçen mekânın katılımcılar tarafından canlandırılması 5. Mekânda bulunan nesnelerin kişileştirilmesi (Özel mülkiyet tekniği) 6. Öykü karakterlerinin küçük gruplar halinde katılımcılar tarafından canlandırılması 7. İpucu nesnelere aracılığı ile öyküye düğüm noktasının eklenmesi (Özel mülkiyet tekniği) 8. Yapılan canlandırmalardan yola çıkarak öykünün sonuca bağlanması ve canlandırılması 9. Katılımcılardan yapmış oldukları etkinliklerden, canlandırmalardan yola çıkarak düşüncelerini ve duygularını ifade edebilecekleri bir öykü yazmalarının istenmesi -öykünün mekândaki bir nesnenin gözünden yazılmasının istenmesi-. 10. Dileyen katılımcıların yazmış oldukları yazıların sınıfta paylaşılması 11. Etkinlikle ilgili katılımcıların düşüncelerinin alınması

Araştırma kapsamında yaratıcı yazma tekniklerinin uygulandığı atölye çalışmaları başlamıştır. Atölye çalışmaları, araştırmacı, alan uzmanları ve sınıf öğretmenleri tarafından verilmiştir. Her bir atölyede, uygulama basamaklarının ardından sınıf öğretmenleri ilgili çalışmayla ilgili bir metin ortaya koymuşlar ve diğer öğretmenlerle paylaşmışlardır. Her bir atölye çalışmasının ardından öğretmenlere "Atölye Çalışması Değerlendirme Formu" verilmiştir. Atölye çalışmalarının tamamlanmasıyla veri toplama süreci sona ermiştir.

Verilerin Analizi

15 yaratıcı yazma tekniğinin uygulandığı çalışma kapsamında, katılımcı olan 44 sınıf öğretmeninden 15 ayrı değerlendirme formu aracılığıyla veri toplanmıştır. Verilerin analizinde, 15 yaratıcı yazma tekniği değerlendirme formundaki sorulara göre ayrı ayrı değerlendirilmiştir. İçerik analizi ile bir yaratıcı yazma tekniğinin olumlu yönlerine, öğrenciye ya-

rarına, tekniğin uygulanmasıyla ilgili sorunlara ve önerilere yönelik kategoriler oluşturulmuş ve analizlerin güvenilirliği için 2 alan uzmanına başvurulmuştur. Ardından betimsel bir yaklaşımla katılımcıların görüşlerinden örneklere de yer verilmiştir. Görüşlerin sunulabilmesi için, çalışmanın en başında her bir öğretmene bir sayı kodlanmıştır (Ö1, Ö2, vb...). Öğretmenler 15 atölye çalışmasını aynı kod ile değerlendirmişlerdir.

Bulgular ve Yorum

Çalışma kapsamında sınıf öğretmenleriyle 15 farklı yaratıcı yazma çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu bölümde, öğretmenlerin yaptıkları değerlendirmeler, alt problemlerle ilişkili olarak her bir çalışma için ayrı ayrı sunulmuştur.

Sınıf öğretmenleriyle gerçekleştirilen ilk yaratıcı yazma çalışması “Bir Ada Yaratıyorum” başlıklı çalışmadır. Bu çalışmanın uygulanmasının ardından öğretmenlerin yaptıkları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 3. “Bir Ada Yaratıyorum” başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Hem görsel ve hem sözel bir çalışma olması	15	Eğlenceli olması	15	Öğrencinin resim yapma yeteneği olmayabilir	13
Hayallere sınır koymaması	13	Hem görsel hem sözel olması	9	Ada yerine farklı mekânlar kullanılabilir	9
Eğlenceli olması	6	Hayal gücünü geliştirmesi	5	Farklı konu verilebilir	3
Hayal gücünü geliştirmesi	7	Yazmayı kolaylaştırması	5	Malzeme sorunu yaşanabilir	2
Yaratıcılığı geliştirmesi	6	Hayal gücünü somutlaştırması	4	Farklı metin türleri kullanılabilir	2
Yazmaya hazırlaması	5	Yaratıcılığı geliştirmesi	4		
Çok yönlü düşünme becerisi kazandırması	2	Farklı zekâ alanlarına hitap etmesi	3		
Motivasyon sağlaması	2	Öğretmen tarafından sınırlanmaması	3		
Özgün olması	2	Yazma isteği oluşturması	3		
İlgi çekici olması	2	Hayallerini sözlü olarak ifade edemeyenler için	2		

		bir fırsat sunması	
Uygulanabilir olması	2	İlgi çekici olması	2
		İç dünyalarını dışa aktarmaları	1
		Kendi dünyalarını yaratmalarına imkân vermesi	1
Toplam	63		57
			29

Tablo 3 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla çalışmanın “hem görsel hem de sözel bir çalışma olması”, “hayallere sınır koymaması” ve “eğlenceli olması” bulunmaktadır. Öğretmenlerin belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Çünkü yazarken hayallerime sınır koymuyordu.” (Ö1)

“Yapılacak olan yazma etkinliğine geçmeden önce giriş bölümü kendi hayatımızdan yola çıkacak şekilde sorularla yürütüldü, yazmaya hazırladı. Önce resim yapmak da yazılacak olanları hayal etmemizi kolaylaştırdı.” (Ö36)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler “Bir Ada Yaratıyorum” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanması durumunda çalışmanın “eğlenceli olması”, “hem görsel hem sözel olması” ve “hayal gücünü geliştirme” gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu konudaki görüşlerden bazıları şunlardır:

“Öğrencileri yaratıcı olmaya ve farklı düşünmeye sevk ettiği için, görsel hafızasına ve sözel olarak kendini ifade etmesine katkı sağladığı için öğrenciler için yararlıdır.” (Ö19)

“Çoklu zekâ kuramının uygulanmasını istiyoruz. Bu etkinlik birçok zekâ türüne hitap ediyor.” (Ö40)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla öğrencinin resim yapma yeteneğinin olmayabileceği ve çalışmanın ada dışında farklı mekanlarda da yapılabileceğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çalışmaya yönelik belirttikleri sorunlardan ve önerilerden bazıları şunlardır:

“Hayatında göl ve deniz görmemiş bir çocuk için ada ideal bir yaşam alanı olmayabilir. Farklı mekanlar da kullanılabilir.” (Ö4)

“Çocuklarla yapıldığında ada yerine sadece kendi evlerini hayal ettirebiliriz. Böylece daha küçük ve sınırlı bir alandan başlanabilir.” (Ö36)

“Adım Adım Yazma” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 4. “Adım Adım Yazma” başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Konuda sınırlamanın olmaması	13	Yazmada sınırlandırmanın olmaması	10	Öğrenciler kendileri konu bulup yazmak istemeyebilirler	6
Serbest bir konunun olması	8	Öğrencinin kendi gelişimini görmesi	7	Değerlendirme aşaması zor olabilir	3
Yazma konusunda güdüleyici olması	6	Serbest yazmayı desteklemesi	5	Yazma tekniklerinden bahsedilebilir	4
Yazma motivasyonu sağlaması	5	Aşamalı bir yazma sürecinin olması	5	Değerlendirme ölçeği hazırlanabilir	3
Yazmayı bir sürece yayması	5	Öğrencilerin kendini rahatça ifade edebilecek olması	4	İlk ve son yazıları karşılaştırılabilir	2
Yazma konusunda farkındalık oluşturması	4	Yazma becerisini geliştirilmesi	4	Yazma kuralları anlatılmalı	2
Yol gösterici olması	3	Yazma motivasyonu sağlaması	4	Zaman sorunu yaşanabilir	2
Aşamalı olması	2	Özgüven geliştirilmesi	4	Tüm öğrencilere dönüt vermek öğretmeni zorlayabilir	2
Hayal gücünü desteklemesi	2	Hayal gücünü desteklemesi	4	Yazma konuları bir kelime ile başlatılabilir	2
Yaratıcılığı geliştirilmesi	1	Yazma konusunda güdüleyici olması	3	Öğrenenlerin birbirini değerlendirmesi zaman alabilir	1
Düşünmeyi geliştirilmesi	1	Yaratıcılığı geliştirilmesi	2	Öğrenci motivasyonunu sağlamak zor olabilir	1
Uygulanabilir olması	1	Farklı bakış açısını geliştirilmesi	1	Yönergeleri olmalı	1
Yazma becerisini geliştirilmesi	1	Yazma kurallarının olmaması	1		
Yazım kurallarının olmaması	1	Yazma kaygısını düşürmesi	1		
Toplam	53		55		29

Tablo 4 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla “konuda sınırlamanın olmaması”, “serbest bir konunun olması” ve “yazma konusunda güdüleyici olması” sebepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Konu sınırlamasının olmaması çok farklı yazı yazdırdı. Eğer konu ve içerik sınırlı olsaydı asla böyle bir yazı yazamazdım. Hayal gücümü denemek ilginçti.” (Ö9)

“Çocukları sınırlamanın onların üzerindeki olumsuz etkilerini yaşayarak görmem, atölye çalışmasını beğenme sebebidir.” (Ö44)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda “yazmada sınırlandırmanın olmaması”, “öğrencinin kendi gelişimini görmesi”, “serbest yazmayı desteklemesi” ve “aşamalı bir yazma sürecinin olması” gibi sebeplerle çalışmanın öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu konudaki görüşlerden bazıları şunlardır:

“Yaratıcı yazma etkinliklerinde sınırlamayı doğru ve yönlendirici yaparsak çocuklar güzel şeyler ortaya koyabilirler. Ama bazen sınırlamamak, tamamen özgür bırakmak yaratıcılıklarını tamamen ön plana çıkarabilir.” (Ö6)

“Konunun serbest olması ve noktalama işaretlerine dikkat etmeden yazılması, yazmaya çekinen öğrencileri de içine çeken bir çalışma olacağını düşünüyorum.” (Ö15)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla öğrencilerin kendilerinin konu seçip yazmak istemeyebileceklerini ve çalışmanın uygulanmasında değerlendirme aşamasının zor olabileceğini belirtmişlerdir.

“Ayakkabılar ve Şapkalar” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 5. “Ayakkabılar ve Şapkalar” başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Gerçek materyallerin kullanılması	12	Empati yeteneğini geliştirmesi	7	Farklı objeler kullanılabilir	13
Eğlenceli olması	7	Farklı bakış açısı geliştirmesi	5	Önyargılı olmaya neden olabilir	5

Farklı bakış açısını geliştirmesi	5	Kendini ifade etmeyi geliştirmesi	5	Diyalogların birleştirilmesi sorun olabilir	1
Karakter tahlili yapılması	5	Eğlenceli olması	4	Örnekler sunulabilir	1
Dikkat çekici olması	4	Yaratıcılığı geliştirmesi	3	Materyal sayısının çok olması seçmekte zorlanılmasına neden olabilir.	1
Düşünce becerisini geliştirmesi	4	Karakter tahlili yapma	3		
Yaratıcılığı geliştirmesi	4	Yazmaya motive etmesi	3		
Betimlemelerin olması	3	Betimleme yeteneğini geliştirmesi	3		
Hayal gücünü geliştirmesi	3	Duygularla objeler arasında ilgi kurdurması	2		
Hem betimleme hem öyküleştirme içermesi	2	Konuya hazırlığın kolay olması	1		
İçer ve dışa bakışa zemin hazırlaması	2	Bilişsel becerilerini geliştirmesi	1		
İlgi çekici olması	1	Dikkat çekici olması	1		
İnsanlara daha detaylı bakma fırsatı sunması	1				
Özgün olması	1				
Parçadan bütüne gitmesi	1				
Toplam	55		36		21

Tablo 5 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla “gerçek materyallerin kullanılması”, “eğlenceli olması”, “farklı bakış açısını geliştirmesi” ve “karakter tahlili yapılması” sebepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Gerçek materyallerle giriş yapılması çok dikkat çekiciydi.” (Ö18)

“Bir hikâyede en zor unsurlardan biri karakter belirlemektir. Bu çalışmayla bu sorunsalı aşmış olduğumuzdan bu çalışmayı çok beğendim.” (Ö20)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda “empati yeteneğini geliştirmesi”, “farklı bakış açısı geliştirmesi”, “kendini ifade etmeyi geliştirmesi” ve “eğlenceli olması” gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu konudaki görüşlerden biri şudur:

“Eğlenceli bir çalışmaydı. Öğrencilerin hayatın içinde karşılaşılabilecekleri durumu anlatan bir çalışma.” (Ö15).

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla çalışmada farklı objelerin kullanılabilmesini ve çalışmanın öğrencilerin ön yargılı olmasına neden olabileceğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çalışmaya yönelik belirttikleri sorunlardan ve önerilerden biri şudur:

“Kişisel olarak hiç şapkam olmadı. Şapkalara ilgim de olmadı. Dolayısıyla şapkalari yorumlarken zorlandım. Öğrencilere uygularken onların aşına olduğu malzemeler kullanılmalı diye düşünüyorum.” (Ö11).

“Kelime-Kavram Havuzundan Seçerek Şiir Yazma” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 6. “Kelime-Kavram Havuzundan Seçerek Şiir Yazma” başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Eğlenceli olması	16	Eğlenceli olması	9	Anlam bütünlüğü sağlamada zorlanılabılır	6
Oyun olması	10	Kelime hazinesini geliştirmesi	7	Kelime seçiminde farklı oyunlar denenebilir	4
Yaratıcılığı desteklemesi	5	Oyun olması	7	Önce somut kelimeler sonra soyut kelimelerle çalışılabilir	3
Yazma başarısı kazandırması	5	Yazmaya motive etmesi	5	Sözcük dağarcığını geliştirici çalışmalarla birlikte yapılabilir	2
Herkesi aktif etmesi	3	Uygulanabilir olması	4	Grup çalışması yapılabilir	2
Dikkat çekici olması	3	Yaratıcılığı geliştirmesi	4	Şiir konusu seçilebilir	2
Yazma yöntemini fark ettirmesi	3	Bütün sınıfın katılabilmesi	3	Kelimeleri öğrenciler kendi seçebilir	2
Şaşırtıcı olması	3	Şiir yazma tutumunu geliştirmesi	3	Kelime hazinesi zayıf olan öğrenciler için zor olabilir	2
Özgün olması	2	Yazma becerisini geliştirmesi	2	Seçilen kelimeler uyumsuz olabilir	1
Hazırbulunmuşluk	2	Şiir oluşturma yön-	1	Çağırışım oyunu da	1

sağlaması	temini öğretmesi	eklenebilir	
Yazmaya motive etmesi	1	Yazma kolaylığı sağlaması	1
Serbest yanı olması	1	İlgi çekici olması	1
Hayal gücünü geliştirilmesi	1	Hayal gücünü geliştirilmesi	1
Toplam	55	48	26

Tablo 6 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla “eğlenceli olması”, “oyun olması”, “yaratıcılığı desteklemesi” ve “yazma başarısı kazandırması” sebepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Hiç yazmadığım bir türde yazabildim. Bu alanda başarılı olabileceğimi, yazabileceğimi gördüm.” (Ö29)

“Şiir yazmaya başlamadan önce yapılan ısınma çalışması şiir için ciddi bir hazırbulunmuşluk düzeyi oluşturdu. Her anında zihinsel, duygusal ve düşünsel olarak motive ediciydi. Sürprizlerle dolu olduğu için çok eğlenceliydi.” (Ö42)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda “eğlenceli olması”, “kelime hazinesini geliştirmesi”, “oyun olması” ve “yazmaya motive etmesi” gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu konudaki görüşlerden bazıları şunlardır:

“Öğrencilerin şiir yazma tutumunu geliştirecek bir çalışma.” (Ö4)

“Öğrencilerin kelimelerden cümle oluşturmalarına, kelime dağarcıklarını geliştirmelerine faydası olacaktır.” (Ö41)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla öğrencilerin şiiri yazarken anlam bütünlüğü oluşturmada zorlanabileceklerini ve şiir için kelime seçilirken farklı oyunların oynanabileceğini belirtmişlerdir.

“Farklı Devam Etseydi Nasıl Olurdu?” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 7. "Farklı Devam Etseydi Nasıl Olurdu?" başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Farklı bakış açısı geliştirmesi	13	Hayal gücünü geliştirme	11	Drama çalışması eklenebilir	12
Yaratıcılığı geliştirmesi	8	Farklı bakış açısı geliştirme	10	Yazmaya hazırlık çalışması hızlı geçilmemeli	6
Hayal gücünü geliştirme	6	Basmakalıp düşünmekten uzaklaştırması	8	Herkes istediği hikâyeyi seçebilir	4
Eğlenceli	5	Eğlenceli olması	5	Filmler/kısa filmler kullanılabilir	4
Yazma becerisini geliştirme	4	Yaratıcılığı geliştirmesi	4	Zaman alabilir	3
Farklı bir yazma deneyimi olması	3	Empati yeteneğini geliştirme	4	Herkesin bildiği masallar seçilmeli	3
Bilinenden yola çıkılması	3	Uygulanabilir olması	2	Grupla çalışılabilir	2
Uygulanabilir olması	3	Özgünlüğü destekleme	2	Farklı masal kahramanları bir hikâyede birleştirilebilir	1
Düşünce becerisini geliştirme	2	Bilinenden yola çıkılması	2	Masalın başı da değiştirilebilir	1
Geçmiş ile gelecek arasında bağ kurdurması	1	İç dünyalarını ortaya çıkarması	1	Oyunlaştırma olabilir	1
Yazmayı kolaylaştırması	1			Sonu olan bir masala giriş yazılabilir	1
Toplam	49		49		38

Tablo 7 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla "farklı bakış açısı geliştirme", "yaratıcılığı geliştirme" ve "hayal gücünü geliştirme" sebepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

"Bir olayı farklı açılardan değerlendirme, empati yeteneğini geliştirme açısından çok boyutlu düşünmeye yönlendirmektedir." (Ö30)

"İyi bilinen bir masalın sonunu değiştirme etkinliği yazmayı kolaylaştıran bir etkinlik." (Ö36)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda "hayal gücünü geliştirme", "farklı bakış açısını geliştirme" ve "basmakalıp düşünmekten uzaklaştırması" gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu konudaki görüşlerden bazıları şunlardır:

“Öğrencilere hayatta düşünce yoluyla kalıplaşmış duygu ve düşünceleri de-
ğiştirebileceğimizi görmelerine yardımcı olur.” (Ö17)

“Öğrenciler farklı sonlar hazırlamaya bayılıyorlar. Hayal güçleri çok gelişi-
yor ve onların hayal güçleri çok farklı sonuçlar ortaya çıkarıyor.” (Ö35)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla bu çalışmaya dram çalışmasının eklenebileceğini ve yazmaya hazırlık bölümünün hızlı geçilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çalışmaya yönelik belirttikleri sorunlardan ve önerilerden bazıları şunlardır:

“Atölye çalışmasında, giriş bölümümüz çok kısaydı. Derse uyum sağlamakta zorlandım. Isınmadan koştuk.” (Ö8)

“Hikâye sabit tutulmadan öğrencilerden etkilendiği bir masalın sonunu de-
ğiştirmesinin istenmesi verimli olabilir.” (Ö30)

“Mektup Formları” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 8. “Mektup Formları” başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Duygu yoğunluğunun olması	10	Mektup türünü tanıtmaması	7	Yönergeler basitleştirilebilir	7
Yönergelerinin olması	8	Yazma alışkanlığı kazandırabilecek olması	6	Daha az yönerge olabilir	6
Yazmayı kolaylaştırması	6	Duyguların ifade edilmesi	6	Zaman alabilir	3
Aşamalı olması	6	Yönergelerinin olması	5	Mektup arkadaşlığı yapılabilir	3
Mektup yazılması	5	Yazmayı kolaylaştırması	4	Ünlü kişilere yazılabilir	2
Yaratıcılığı arttırması	5	Yararlı olması	4	Mektuplar postalanabilir	2
Farklı bir deneyim olması	4	Yaratıcılığı geliştirmesi	4	Çizim eklenebilir	2
Kendini ifade etme olması	4	Yazmaya motive etmesi	3		
Yazma kaygısını azaltması	4	Yazmayı sevdirmesi	3		
Yazma becerisini geliştirmesi	3	Yazma sürecini göstermesi	2		
Yazmayı sevdirmesi	3	İletişim gücünü arttırması	1		
Yoğunlaşmayı sağlaması	1	Betimleme yapılması	1		

Hareketli olması	1	Özgüven verici olması	1
Olumlu tutum geliştirmeye yardımcı olması	1	Aşamalı olması	1
Yol haritası olması	1	Duyuşsal beceriler kazandırabilmesi	1
Toplam	62		49

Tablo 8 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla “duygu yoğunluğunun olması”, “yönergelerinin olması”, “yazmayı kolaylaştırması” ve “aşamalı olması” sebepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Mektup yazmaya yönelik olumsuz görüşlerimi yıktı bu çalışma. Duyguların çok yoğun olarak sözcüklere döküldüğünü fark ettim.” (Ö7)

“Yönergelerle mektup yazmanın ne kadar kolaylaşabildiğini gördüm.” (Ö8)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda “mektup türünü tanıtmaları”, “yazma alışkanlığı kazandırabilecek olması”, “duyguların ifade edilmesi” ve “yönergelerinin olması” gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu konudaki görüşlerden bazıları şunlardır:

“Öğrenciler mektup yazarken bazen ne yazacaklarını bilemiyorlar. Bu etkinliğin yönergelerinin olması onların mektup yazmalarını geliştireceğini düşünüyorum.” (Ö2)

“Mektup yazmak, çocukları tedirgin eden bir yazı türü. Ama bu çalışma sayesinde mektup yazmayı sevdirebileceğimi düşünüyorum.” (Ö8)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla yönergelerin basitleştirilebileceğini ve çalışmada daha az yönerge olabileceğini belirtmişlerdir.

“Kayıp İnsan” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 9. "Kayıp İnsan" başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Grup çalışması olması	10	Eğlenceli olması	12	Kaybolan eşyalar, hayvanlar için denenebilir	5
Girişin etkileyici olması	8	Grup çalışması olması	9	Kalabalık sınıflarda sorun olabilir	4
Eğlenceli olması	7	Betimleme yeteneğini geliştirmesi	5	Çizim yapamayan öğrenciyi zorlayabilir	4
İlan olması	5	İlan türünü öğretmesi	5	Ortamda sessizlik sağlanmalı	3
Dikkat çekici olması	4	Farklı zekâ alanlarına hitap etmesi	4	Drama eklenebilir	3
Görsellerle desteklenmesi	4	Hayal gücünü geliştirmesi	4	Sınıf içinde tartışmaya sebep olabilir	3
Yaratıcılığı geliştirmesi	3	Görsel kullanılması	4	Uzun zaman gerekebilir	3
Betimleme yeteneğini geliştirmesi	3	İşbirliğini arttırması	3	Gruptakilere eşit görev düşmeyebilir	2
İnandırıcı olması	2	Yazma becerisini geliştirmesi	2	Gruptaki kişi sayısı az olabilir	1
Kişisel özelliklerin anlatılabilmesi	2	Yaratıcılığı geliştirmesi	2	Hikâyeyle birlikte kullanılabilir	1
Biz bilinci vermesi	2	Güdüleyici olması	2		
Yazma becerisini geliştirmesi	2	Farklı fikirleri bir araya getirmesi	1		
Empatiyi geliştirmesi	1	Kendini ifade etme yeteneğini geliştirmesi	1		
Herkesin aktif olması	1	Özgün çalışmalar ortaya çıkması	1		
Hayal gücünü geliştirmesi	1				
Toplam	55		55		29

Tablo 9 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla "grup çalışması olması", "girişin etkileyici olması", "eğlenceli olması" sebepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

"Görsellerle desteklenerek çok yönlü bir etkinlik hâline getirilmesini beğendim." (Ö20)

"Atölyenin başlangıcında yapılan giriş (hazırlık) etkinliği çok etkileyiciydi ve konuya çok iyi hazırladı." (Ö36)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda “eğlenceli olması”, “grup çalışması olması”, “betimleme yeteneğini geliştirmesi” ve “ilan türünü öğretmesi” gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu konudaki görüşlerden bazıları şunlardır:

“İnsan betimleme ve tasvir etme için faydalı bir çalışma.” (Ö4)

“İlan, afiş hazırlama gibi etkinlikler, öğrencilerin severek yaptığı ve özgün çalışmaların ortaya çıktığı çalışmalar. Bu etkinlik de özgünlüğe fırsat veriyor.” (Ö35)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla çalışmanın kaybolan eşyalar, hayvanlar için de uygulanabileceğini, kalabalık sınıflarda uygulanmasının zor olabileceğini ve çizim yeteneği olmayan öğrencilerin zorlanabileceğini belirtmişlerdir.

“Penceremden Gördüklerim” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 10. “Penceremden Gördüklerim” başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Anı türünde yazılması	7	Hayal gücünü geliştirmesi	17	Farklı mekanlardaki pencerelerden bakmak denenebilir	6
Giriş etkinliğinde hayal kurma olması	7	Anı türünü öğretmesi	5	Drama eklenebilir	3
Duyguları ifade olması	6	Betimleme yapmayı geliştirmesi	4	Kapalı alanlar/sınıf ortamı tercih edilebilir	2
Doğada uygulanmış olması	5	İç dünyalarını yansıtmalarına fırsat vermesi	4	Hayal gücünü sınırlayabilir	2
Hayal gücünü geliştirmesi	4	Öğrencilerin tanınması fırsat vermesi	3	Yönerge eklenebilir	2
Farklı bakış açısı geliştirmesi	4	Yaratıcılığı geliştirmesi	3	Görsellerden yararlanılabilir	2
Geçmiş hatırlatması	4	Yazma becerisini geliştirmesi	2	Çizim eklenebilir	1
Üst düzey düşünme becerisini geliştirmesi	3	Her seviyeye uygulanabilir olması	2	Öğrencilerin başlarından geçen olaylar kullanılabilir	1
Betimleme olması	2	Gözlem gücünü arttırması	2	Gezi eklenebilir	1
Yazma becerisini	2	Yazmayı sevdirmesi	2		

geliştirmesi				
Uygulanabilir olması	2	Yaşayarak öğrenmesi	1	
Yaratıcılığı geliştir- mesi	2	Hissederek yazılabilmesi	1	
Toplam	48		46	20

Tablo 10 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla “anı türünde yazılması”, “giriş etkinliğinde hayal kurma olması”, “duyguları ifade etme olması” ve “doğada uygulanmış olması” sebepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Geçmiş yaşantımla yüzleştim. Belki de kendime bile ifade edemediğim duygularımı ifade edebildim, yazıya döküldüm.” (Ö14)

“Girişte gözlerimizi kapatıp anlatılan bir ortamda hayal kurmamız yazmaya hazırlık açısından iyi ve etkileyiciydi.” (Ö36)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda “hayal gücünü geliştirmesi”, “anı türünü öğretmesi”, “betimleme yapmayı geliştirmesi” ve öğrencilerin “iç dünyalarını yansıtmasına fırsat vermesi” gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu konudaki görüşlerden bazıları şunlardır:

“Yönergelerin dar, pencerenin dışının geniş olması çocuğun hayal gücünü geliştirir.” (Ö9)

“Öğrenciler anılarını paylaşmayı çok seviyorlar. Ayrıca gözlerini kapatıp gördüklerini anı türünde anlatmaları onların sevecekleri ve yazmayı da sevecekleri bir çalışma.” (Ö35)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla farklı mekanlarda bulunan pencerelerden bakılmasının hayal edilebileceğini ve drama çalışmasının eklenebileceğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çalışmaya yönelik belirttikleri sorunlardan ve önerilerden bazıları şunlardır:

“Ormandaki kulübe olması hayal gücüme ve düşünceme sınırlama getirdi. Anı türünde yazmamıza rağmen yaşantımızdan bir alıntı yapmıyoruz gibi geldi.” (Ö8)

“Mekân farklı olabilir. Elindeki dürbünden bakılması, ulaşım araçlarının camundan bakılması, hastane ortamında pencereden bakılması gibi farklı mekân ya da noktalar kullanılabilir.” (Ö15)

“Pencere Problemi: Şiir Yazma” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 11. “Pencere Problemi: Şiir Yazma” başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Şaşırtıcı olması	11	Grup çalışması olması	9	Resim çalışması eklenebilir	5
Grup çalışması olması	8	Şiir yazmaya heveslendirmesi	6	Kolaylaştırılabilir	3
Parçadan bütüne gitmesi	5	İşbirliği içermesi	5	Öncesinde şiir okumaları yapılabilir	2
Eğlenceli olması	5	Kolayca yazılabileceğini göstermesi	5	Dizelerde düzenlemeye ve eklemeye izin verilebilir	2
İşbirliğinin olması	4	Eğlenceli olması	4	Konu farklılaştırılabilir	2
Dikkat çekici olması	2	Hayal gücünü geliştirilmesi	4	Yönergeler bir konuya yönelik olabilir	2
Şiir yazılması	2	Yaratıcılığı geliştirmesi	3	Kalabalık sınıflarda zor olabilir	2
Merak uyandırıcı olması	2	Merak uyandırıcı olması	3	Zaman alabilir	2
Yaratıcılığı geliştirmesi	2	Farklı bakış açılarının görülmesi	2	Örnek çalışmalar gösterilebilir	2
Uygulanabilir olması	2	Parça-bütün ilişkisinin kurulması	2	Rehberlik yapılmalı	1
Hayal gücünü geliştirmesi	2	Şiirde uyum ve ahenğin önemini yansıtması	2	Pencereden ya içeri ya dışarı bakılmalı	1
Hem bireysel hem grup çalışması olması	2	Sıkılmadan yazabilecek olmaları	2	Küçük yaş gruplarında zor uygulanabilir	1
Yazmayı kolaylaştırması	2	İletişim becerisini geliştirmesi	2	Birleştirme aşaması zorlayabilir	1
Şiir yazmaya motive etmesi	2	Şaşırtıcı olması	1		
Şiir yazabileceğini göstermesi	2	Farklı düşüncelere saygı göstermeyi öğretmesi	1		
Toplam	53		51		26

Tablo 11 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla “şaşırtıcı olması”, “grup çalış-

ması olması”, “parçadan bütüne gitmesi” ve “eğlenceli olması” sebepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Şiir yazamayız, böyle şiir mi yazılır derken şaşırtıcı bir şekilde şiir ortaya çıktı.” (Ö1)

“Birbiriyle ilişkisiz görünen cümlelerin uyum içinde bir şiir metni oluşturması beni şaşırttı.” (Ö36)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda “grup çalışması olması”, “şiir yazmaya heveslendirmesi”, “işbirliği içermesi” ve “kolayca yazılabileceğini göstermesi” gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu konudaki görüşlerden bazıları şunlardır:

“Öğrenciler parçaları birleştirip bir bütün oluşturuyorlar. Öğrencilerin şiirde uyum ve ahengin önemini anlamaları açısından çok önemli.” (Ö6)

“Şiir yazmanın zor olduğunu düşünen öğrencilerin de şiir yazabileceklerini görebilecekleri bir çalışma.” (Ö15)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla bu çalışmaya resim çalışmasının da eklenebileceğini ve çalışmanın kolaylaştırılabileceğini belirtmişlerdir.

“Kim, Nerede, Ne Yapmış?” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 12. “Kim, Nerede, Ne Yapmış?” başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Grup çalışması olması	19	Grup çalışması olması	13	Zaman sorunu olabilir	11
Hikâye unsurlarıyla ilgili ipuçlarının verilmesi	7	İşbirliği olması	6	Drama çalışması eklenebilir	9
Oyun içermesi	5	Hikâye unsurlarını öğretmesi	6	Kalabalık sınıflarda zor uygulanabilir	4
Eğlenceli olması	4	Hayal gücünü geliştirilmesi	5	Grup uyumuna dikkat edilmeli	3
İletişimi içermesi	3	Yaratıcılığı geliştirilmesi	4	Çok sayıda kitap okuma alıştırmalarından sonra yapılabilir	2
Bilinenden bilinmeyene	3	Fikir alışverişinin	4	Çocuk kitapları	2

gidilmesi	olması	kullanılabilir	
İlgi çekici olması	3 Yazmaya motive etmesi	4 Gruplar kalabalık olmamalı	1
İşbirliği olması	2 Farklı bakış açısını geliştirmesi	4 Seçim öğrencilere bırakılabilir	1
Yaratıcılığı desteklemesi	2 Yazmayı kolaylaştırması	4 5NİK eklenebilir	1
Uygulanabilir olması	2 İlgi çekici olması	3	
Hikâye yazılması	2 Eğlenceli olması	3	
Parçadan bütüne olması	2 Bütün öğrencilerin aktif olabilmesi	2	
Hayal gücünü desteklemesi	2 Duyuşsal becerilerini geliştirmesi	2	
Merak uyandırıcı	2 Kitap okumayı teşvik etmesi	1	
Okumaya teşvik edici olması	1 Başka düşüncelere saygılı olmayı içermesi	1	
Okunan kitapları hatırlatması	1 Okunan kitapların dile getirilmesi	1	
Toplam	60	63	34

Tablo 12 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla “grup çalışması olması”, “hikâye unsurlarıyla ilgili ipuçlarının verilmesi”, ve “oyun içermesi” sebepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Parçadan bütüne ulaşma yolunu gösterdiği için güzeldi.” (Ö1)

“Bireysel çalışmaktansa, birlikte çalışmanın daha yaratıcı olduğunu düşündüğümden bu çalışmayı sevdim.” (Ö34)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda “grup çalışması olması”, “işbirliği olması”, “hikâye unsurlarını öğretmesi” ve “hayal gücünü geliştirmesi” gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının öğrencilere yarar sağlaması ile ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şunlardır:

“Çocuklara kişi, yer, zaman ve olay gibi unsurların verilmesi öğrencilerin yazmaya geçmelerine ve yazmalarına kolaylık sağlayacaktır.” (Ö11) *“Öğrenciler hikâye unsurlarını net bir şekilde öğrenmiş olacaklar.” (Ö16)*

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla uygulama esnasında zaman sorununun olabileceğini ve bu çalışmaya drama çalışmasının da eklenebileceğini belirtmişlerdir.

“Rehberli Portreler” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 13. “Rehberli Portreler” başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Duyguların ifade edilmesi	11	Yönergelerinin olması	8	Yönergeler basitleştirilebilir	15
Yönergelerinin olması	8	Duygularını ifade edebilmeleri	7	Yönergeler kısaltılabilir	10
Parçadan bütüne gidilmesi	7	Yazmayı kolaylaştırması	6	Küçük sınıflarda uygulaması zor olabilir	5
Yaratıcılığı geliştirmesi	5	Eğlenceli olması	6	Zaman sorun olabilir	3
Eğlenceli olması	5	Yaratıcılığı geliştirmesi	4	Yönergeler yanlış anlaşılabilir	2
Sürpriz bir metin oluşturulması	4	Merak duygusunu geliştirmesi	3	Sevmediğimiz ya da bizi etkileyen kişiler gibi farklı konular kullanılabilir	2
Merak uyandırıcı olması	3	Sıralı yazma becerisi kazandırması	2	Örnek çalışmalar gösterilebilir	2
Hayal gücünü geliştirmesi	3	Yazmaya yönelik olumlu tutuma yardımcı olabilir	2	Çizim ile birlikte kullanılabilir	2
Betimleme yeteneği kazandırması	2	Konudan uzaklaşmayı engellemesi	2	Kelime hazinesi gelişmemiş öğrenciler için sorun olabilir	1
Yazmayı kolaylaştırması	1	Karakter tahlili yapma becerisi kazandırabilir	2	Yönergeleri takip sorun olabilir	1
Sistematik olması	1	Betimleme yeteneği kazandırması	1	Tek cümle sınırlaması olmayabilir	1
Yazmaya hazırlık bölümünün rahatlatıcı olması	1	Parçadan bütüne olması	1	Öğrencilerin kendi aralarındaki iletişimi arttırmak için kullanılabilir	1
		Şaşırtıcı olması	1		
Toplam	51		45		45

Tablo 13 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla “duyguların ifade edilmesi”, “yönergelerinin olması”, “parçadan bütüne gidilmesi” sebepleri bulun-

maktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Yönergelerin olması sebebiyle ‘ne yazacağım’ stresi yaşamadım. Yönergele-re göre cümle oluşturmayı sevdim. Güzel olmasından çok cümle kurabilmeye odaklandım. Bir sonraki yönergeleri hep merak ettim.” (Ö25)

“Ön hazırlık bölümü, yazmaya hazırlayıcı ve rahatlatıcıydı.” (Ö28)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda “yönergelerinin olması”, öğrencilerin “duygularını ifade edebilmeleri”, “yazmayı kolaylaştırması” ve “eğlenceli olması” gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu konudaki görüşlerden bazıları şunlardır:

“Öğrencilerin yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirmelerinde bu çalışmanın etkisi olabilir.” (Ö23)

“Öğrencilerin yönerge takibi ile yazmaları, bir sonraki yönergenin ne olacağı merakıyla yazmaya karşı ilgilerini arttıracak ve yazmalarını kolaylaştıracaktır.” (Ö30)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla çalışmada kullanılan yönergelerin basitleştirilebileceğini ve kısaltılabileceğini belirtmişlerdir.

“Zincir” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 14. “Zincir” başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Grup çalışması olması	15	Yazma becerisini geliştirmesi	8	Daha küçük gruplar olabilir	17
Eğlenceli olması	7	Merak uyandırıcı olması	6	Uzun zaman alabilir	9
Yazmayı kolaylaştırması	7	İş birliğinin olması	6	Ortamın sessizliği sağlanmalı	8
Merak uyandırıcı olması	7	Grup çalışması olması	5	Kalabalık sınıflarda uygulaması zor olabilir	5
Yaratıcılığı geliştirmesi	3	Öğrenciyi aktif tutması	4	Cümle sınırlaması getirilebilir	2
Uygulanabilir olması	3	Okuma becerisini geliştirmesi	4	Çocuk kitaplarından bir bölüm alınabilir	2
İşbirliğinin olması	3	Sebeplerin ilişkisi kurdurması	3	Küçük sınıflar için uygulaması zor olabilir	1

Empatiyi geliştirmesi	2	İfade becerilerini geliştirmesi	3	Konu bütünlüğü sağlanmasında sorun olabilir	1
Kaygıyı azaltması	2	Paylaşma duygusunu geliştirmesi	3		
Herkesin aktif olması	2	Yaratıcılığını geliştirmesi	3		
İşbirliği olması	2	Özgünlüğü geliştirmesi	2		
Hayal gücünü geliştirmesi	2	Fikirler arası bağlantı kurmayı sağlaması	2		
Yazma becerisini geliştirmesi	1	Yazmaya odaklanulmasını sağlaması	2		
Fikirler arası bağlantı kurmayı sağlaması	1	İletişim becerisini geliştirmesi	2		
Farklı düşünelere yer verilmesi	1	Hayal gücünü geliştirmesi	2		
Özgünlüğün olması	1	Eğlenceli olması	2		
		Empatiyi geliştirmesi	2		
		Başkalarını okuma ve değerlendirme fırsatı vermesi	1		
Toplam	59		60		45

Tablo 14 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla “grup çalışması olması”, “eğlenceli olması”, “yazmayı kolaylaştırması”, “merak uyandırıcı olması” sebepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“İşbirliği becerisi kazandırıyor. Tıpkı duvar örmek gibi. Birisi biraz duvar örüyor, diğeri 1, 2 kat daha fazla.” (Ö1)

“Yazma kaygısı hissetmediğim bir çalışmaydı.” (Ö18)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda “yazma becerisini geliştirmesi”, “merak uyandırıcı olması”, “işbirliğinin olması” gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının öğrencilere yarar sağlaması ile ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şunlardır:

“Yazma etkinliği olsa da öğrencilerin grup içindeki akışa uymaları hem yazma hem de okuma becerileri geliştirir.” (Ö12)

“Öğrencilerin sürekli aktif kalarak yazma için odaklanmalarına yardımcı olmalarını sağlıyor.” (Ö23)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla uygulamada daha küçük grupların olabileceğini ve uygulamanın uzun zaman alabileceğini belirtmişlerdir.

“Düşünce Kümeleri” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 15. “Düşünce Kümeleri” başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Yazmada ön hazırlığın önemini göstermesi	11	Farklı düşünmeyi geliştirmesi	9	Zaman sorun olabilir	3
Hayal gücünü geliştirmesi	8	Yazmaya hazırlaması	8	Öğrenci seviyesine göre düzenlenebilir	3
Düşünce becerisini geliştirmesi	7	Yaratıcılığı geliştirmesi	6	Kalabalık sınıflarda zor uygulanabilir	2
Yazmanın basamaklarını göstermesi	6	Hayal gücünü geliştirmesi	5	İpuçları atılabilir	1
Eğlenceli olması	5	Sıklıktan uygulanması	4	Önceden örnek sunulabilir	1
Uygulanabilir olması	5	Yazmaya motive etmesi	4	Farklı konular seçilebilir	1
Yaratıcılığı geliştirmesi	4	Yazma konusunda yol gösterici olması	2	Konu sınırlandırılabilir	1
Farklı bakış açılarının sunulması	4	Eğlenceli olması	2		
Şema/harita kullanılması	4	Zihinsel gelişimi desteklemesi	1		
Çok yönlü düşünme becerisi kazandırması	3	Yazma sürecini göstermesi	1		
Yazma sürecini göstermesi	3				
Bütün yazma çalışmalarında kullanılabilir olması	3				
Beyin fırtınasının olması	2				
Yazmayı kolaylaştırması	2				
Yazma motivasyonu sağlaması	1				
Toplam	68		4		1
			2		1

Tablo 15 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla “yazmada ön hazırlığın önemini göstermesi”, “hayal gücünü geliştirmesi” ve “düşünce becerisini geliştirmesi” sebepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma

çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Yazma sürecini görebilmek adına çok yararlıydı. Adım adım neler yapabileceğimi çok iyi idrak ettim” (Ö12)

“Çok yönlü düşünme becerisi kazandırdığını fark ettim.” (Ö21)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda “farklı düşünmeyi geliştirmesi”, “yazmaya hazırlaması” ve “yaratıcılığı geliştirmesi” gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının öğrencilere yarar sağlaması ile ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şunlardır:

“Öğrencileri yazmaya karşı heveslendirecek bir çalışma.” (Ö30)

“Yazmaya hazırlık yapılması açısından öğrencilere faydalı olacaktır.” (Ö34)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla uygulamada zaman sorununun yaşanabileceğini ve çalışmanın öğrenci seviyesine göre ayarlanabileceğini belirtmişlerdir.

“Özgün Karakterler” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 16. “Özgün Karakterler” başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Betimlemeyi geliştirmesi	14	Betimleme yeteneğini geliştirmesi	10	Grup çalışması yapılabilir	8
Yazmayı kolaylaştırması	8	Yazmayı kolaylaştırması	8	Zaman sorun olabilir	4
Farklı açılardan düşünme becerisi kazandırması	6	Yaratıcılığı geliştirmesi	8	Metinleri okumaya zaman ayrılmalı	3
Yaratıcılığı geliştirmesi	4	Hayal gücünü geliştirilmesi	7	Sözlü anlatıma yer verilebilir	2
Uygulanabilir	4	Etrafa daha dikkatli bakılmasına katkı sağlaması	5		
Özgünlüğü desteklemesi	4	Farklı metin türlerinde yararlanılabilir olması	4		
Gözlem yeteneğini arttırması	3	Özgünlüğü geliştirmesi	3		
Akıcı yazmayı sağlanması	2	Yazmaya motive etmesi	2		
Eğlenceli olması	2	İfade becerisini geliştirmesi	1		

Hikâye yazmayı sevdirmesi	1	Yazmaya hazırlaması	1
Hayal gücünü geliştirmesi	1		
Toplam	49		17

Tablo 16 incelendiğinde, “Özgün Karakterler” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasını deneyimleyen sınıf öğretmenlerinin bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla “betimlemeyi geliştirmesi”, “yazmayı kolaylaştırması”, “farklı açılardan düşünme becerisi kazandırması” sebepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Karakterlerin öne çıkan özellikleri kullanılarak yeni bir karakter oluşturmak hayal gücünü destekleyen ve eğlenceli bir çalışmaydı.” (Ö5)

“Hikâye oluştururken betimleme yapmanın önemini ve yöntemini kavrama imkânımız oldu.” (Ö8)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda “betimleme yeteneğini geliştirmesi”, “yazmayı kolaylaştırması” ve “yaratıcılığı geliştirmesi” gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu konudaki görüşlerden bazıları şunlardır:

“Karakter oluşturma, diyalog yazma gibi farklı metin türlerini oluştururken de öğrencilere yarar sağlayacaktır.” (Ö3)

“Karakter çalışması öğrencileri yazma konusunda rahatlatacak, yazmalarını kolaylaştıracaktır.” (Ö8)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla çalışmanın grup çalışması şeklinde yapılabileceğini ve uygulamada zaman sorununun yaşanabileceğini belirtmişlerdir.

“Özel Mülkiyet Tekniği (Yaratıcı Drama)” başlıklı yaratıcı yazma çalışmasının uygulanmasının ardından sınıf öğretmenlerinin yapmış oldukları değerlendirmeye yönelik elde edilen veriler bir tabloyla şöyle gösterilebilir:

Tablo 17. "Özel Mülkiyet Tekniği (Yaratıcı Drama)" başlıklı çalışmaya yönelik öğretmenlerin değerlendirmeleri

Olumlu Yönleri	f	Öğrenenlere Yararı	f	Sorun ve Öneriler	f
Drama olması	11	Hayal gücünü geliştirmesi	8	Zaman yönünden sınırlı olabilir	10
Yazmaya hazırlanması	8	Empatiyi geliştirmesi	6	Seviyelere göre planlanabilir	6
Oyun olması	7	Eğlenceli olması	5	Kalabalık sınıflarda sorun olabilir	5
Hareketli olması	7	Yaparak yaşayarak öğrenilmesi	5	Grup rollerine dikkat edilmeli	4
Yaratıcılığı geliştirmesi	5	Herkesin aktif olması	4	Katılmak istemeyen öğrenciler olabilir	4
Heyecan verici	4	Yazmaya hazırlanması	4	Farklı konular, eşyalar olabilir	4
Herkesin aktif olması	4	Kendini ifade etme becerisini geliştirmesi	3	Mekân sorunu olabilir	3
Hayal gücünü geliştirmesi	4	Duyuşsal beceriler kazandırması	3	Ders programlarına eklenmeli	2
Eğlenceli olması	3	İletişimi sağlaması	3	Küçük gruplar oluşturulmalı	2
Yazmaya kolaylaştırması	3	Yazmayı sevdirmesi	3	Sürekliliği sağlanmalı	1
İletişimi sağlaması	3	Yaratıcılığı geliştirmesi	2	Yer temin edilmeli	1
Empatiyi geliştirmesi	2	Tiyatro yeteneğini geliştirmesi	2	Yarım kalan öyküler tamamlanabilir	1
Yazma sürecini göstermesi	2	Kendini ifade etmeyi sağlaması	2		
Hayalleri harekete geçirmesi	2	Grup çalışması olması	2		
Zihni açması	2	Oyun olması	2		
Somutlaştırma olması	1	Somutlaştırma olması	2		
		Farklı bakış açısı kazandırması	2		
		Farklı zekâ alanlarına hitap etmesi	1		
		Özgünlüğü sağlaması	1		
		Etkin katılım sağlaması	1		
		Nesne ve olaylar arasında bağ kurma fırsatı vermesi	1		
Toplam	68		62		39

Tablo 17 incelendiğinde, "Özel Mülkiyet Tekniği (Yaratıcı Drama)" başlıklı yaratıcı yazma çalışmasını deneyimleyen sınıf öğretmenlerinin

bu tekniğe yönelik belirttikleri olumlu yönler arasında sıklıkla “drama olması”, “yazmaya hazırlaması”, “oyun olması” ve “hareketli olması” sebepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin ilgili yaratıcı yazma çalışmasının olumlu yönleriyle ilgili belirttikleri görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Drama kişiyi yazma sürecine adım adım hazırlıyor, hayal gücünü harekete geçiriyor, hayal edilen canlandırmayla ifade edildiğinden yazma sürecine daha kolay geçiliyor.” (Ö36)

“Hayalleri harekete geçirip dramayla bütünleştiği için güzel bir yaratıcı yazma çalışması.” (Ö39)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler çalışmanın uygulanması durumunda “hayal gücünü geliştirmesi”, “empatiyi geliştirmesi”, “eğlenceli olması” ve “yaparak yaşayarak öğrenilmesi” gibi sebeplerle öğrencilere yararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu konudaki görüşlerden bazıları şunlardır:

“Öğrenciler canlandırdıkları eşya ya da kişilerin özelliklerini ve duygularını daha iyi yazıya dökebilirler.” (Ö7)

“Çocuklar aktif katılınca kafalarında yorumlayıp canlandırması kolay oluyor. Bu çalışmada tahmin etmediğimiz çocuklar yazmada başarılı olabilir.” (Ö25)

Tablo incelendiğinde, öğretmenler ilgili yaratıcı yazma çalışmasına yönelik sıklıkla uygulamanın zaman yönünden sınırlı olabileceğini ve sınıf seviyelerine göre planlanabileceğini belirtmişlerdir.

Tartışma ve Sonuç

Öğretmenlerin sınıflarında yaratıcı yazma çalışmaları yapmaları gereğinden söz etmeden önce öğretmenlerin çalışmalardan haberdar olduklarından emin olmak gerekmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin teorik bilgisi, uygulama yapma için yine de yeterli olmayabilir. Bu sebeple, öğretmenlerin öğrencilerin yaratıcılığını ve yazma becerisini geliştirmede etkili olabilmesi için kendilerinin de uygulamalara katılmış olmaları, yaratıcı yazma çalışmalarını deneyimlemiş olmaları gerekmektedir.

Bu gerekçeyle, çalışma kapsamında, sınıf öğretmenleriyle 15 farklı yaratıcı yazma çalışması planlanmıştır. Çalışmaların ardından öğretmenlerin her bir yaratıcı yazma tekniğini, çalışmanın kendilerine sağladığı ve ge-

nel olarak olumlu yönleri, çalışmanın uygulanması durumunda öğrencilere yararı, çalışmada gördükleri sorunlar ve çalışma için sunabilecekleri öneriler açısından değerlendirmeleri istenmiştir.

Çalışmanın ilk alt problemiyle ilgili olarak, sınıf öğretmenleri, yaratıcı yazma tekniklerini kendilerine sağladığı ve genel olarak olumlu yönleri açısından değerlendirmişlerdir. Bu bağlamda şu sonuçlara ulaşılmaktadır:

Öğretmenlerin yaptıkları değerlendirmeler, yaratıcı yazma yaklaşımının özünü yansıtmaktadır. Öğretmenler değerlendirmelerinde, hayal gücünü, düşünme becerisini, yaratıcılığı geliştirdiği bilinen ve duygu ve düşüncelerin özgürce kâğıda dökülmesi olarak tanımlanan (Susar Kırmızı, 2008, s. 258; Temizkan, 2011, s. 920; Yıldız ve diğerleri, 2008, s. 248) yaratıcı yazmayı yansıtan özellikleri ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenler, yaratıcı yazma çalışmalarıyla kendilerinin de düşünme becerilerinin, hayal kurma becerilerinin gelişmiş olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenler hayal gücüne, düşünme becerisine, yaratıcılığa sınır koymanın yazmayı engellediğini fark etmişlerdir. Böylece öğretmenler tüm bu özellikleri deneyimleyerek, yazmayacaklarını düşündükleri metinleri yazabildiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin yaratıcılığını geliştirecek öğretmenlerin, her şeyden önce kendilerinin de yaratıcılık özelliklerini taşıması gerekir (Özerbaş, 2011, s. 699). Öğrencilerde yaratıcılık potansiyelin geliştirilmesi, öğretmenlerin yaratıcı olmasına ve yaratıcılığı geliştiren sistemli bir öğretim yolu izlemelerini gerektirmektedir. Yaratıcı yönlendirmeler, yaratıcı sorular, yaratıcı düşünme yolları, yaratıcı oyun ve uygulamaları gerçekleştiren öğretmenlerin öğrencilerde yaratıcılığı daha çok geliştirmesi beklenmektedir (Özel ve Bayındır, 2015, s. 354). Bu çalışma kapsamında, yaratıcı yazma çalışmalarına katılan öğretmenler, öncelikle kendi becerilerini geliştirmiş olduklarını ifade etmişlerdir. Batdal Karaduman ve Yıldırım'ın (2017, s. 56) çalışmasında da sınıf öğretmeni adayları, yaratıcı düşünme becerisine sahip bir öğretmenin farklı düşünme becerisine sahip olması gereğini ve öğrencileri yaratıcılığa yönlendirmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Çalışma kapsamında, öğretmenler katıldıkları yazma çalışmalarlarıyla, yazmanın bir süreç olduğunu keşfettiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenler, çalışmaların bir süreç içinde gerçekleştiğini ve bu sürecin aşamalı olarak, adım adım ilerlediğini görmüşlerdir. Öğretmenler yazma sürecinde, yazmaya hazırlık aşamasının çok önemli oldu-

ğunu fark etmişlerdir. Öğretmenler yazmaya hazırlık aşamasının yeterince uzun ve etkili olduğu çalışmalarda, yazmaya hazırlanmış oldukları için daha iyi yazabildiklerini belirtmişlerdir. Öyle ki yazmaya hazırlık bölümünün hızlı geçildiği bir atölye çalışmasında, yazmaya yeterince hazırlanamadıklarını, yeterince ısınamadıklarını ve bu yüzden de iyi yazamadıklarını dile getirmişlerdir. Yazma sürecinde, metinden daha önemli olanın metni oluşturma süreci olduğu ifade edilmektedir (Tabak ve Göçer, 2013, s. 151). Yaratıcı yazma çalışmalarındaki ön yazma aşaması, yazmada harcanan zamanın yaklaşık olarak %80'ini kapsamaktadır (Personke ve Johnson, 1987'den aktaran Öztürk, 2007, s. 6). Tekşan (2011, s. 153) da yaratıcı yazma çalışmalarında hazırlık çalışmalarının ne kadar önemli olduğuna dikkat çekiyor olsa da yaratıcı yazma yaklaşımındaki yazmaya hazırlık sürecinin yazma uygulamalarında yeterince uygulanmadığı belirtilmektedir (Maltepe, 2006, s. 191). Aşıkcan ve Pilten (2016, s. 265), sınıf öğretmenlerinin hazırlık çalışmalarına yazı çalışmaları içerisinde çok fazla yer vermediklerini; öğretmenlerin sınıflarında gerçekleştirmiş oldukları hazırlık çalışmalarının tamamında çok büyük bir çoğunlukla kendi kararlarını uyguladıkları, öğrencilerin bu süreçte etkin olmalarına izin vermediklerini bulgulamıştır. Çalışma kapsamında öğretmenlerin yaratıcı yazma çalışmalarını uygulamaları, kendi yazma süreçlerinden hareketle öğretmenlerin yazma hazırlığına önem vermelerine yarar sağlamıştır. Yazma sürecinde, öğretmenler yazma yönergelerini kullanmanın da yazmayı kolaylaştırdığını fark etmişlerdir. Böylece "Ne yazacağım?" kaygısı duymak yerine, yönergelere uyarak kolayca yazabildiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenler tekniklerin olumlu yönleri olarak, duyuşsal özellikler üzerinde de durmuşlardır. Yaratıcı yazma çalışmalarının kendilerini yazarken eğlendirmiş olduğunu ya da çalışma esnasında duygu yoğunluğu yaşattığını belirtmişlerdir. Öğretmenler, bazı yazma çalışmalarında, sırada hangi yönerge olduğunu ya da ne yazacaklarını merakla beklediklerini ifade etmişlerdir. Yönergeleri anlamsız gibi görünse de bir çalışmanın sonunda, şaşırtıcı bir şekilde uyumlu bir metin ortaya koymak; öğretmenlerin duyularına hitap eden özelliklerdir. Bunlar, yazma çalışmaları için olumlu özelliklerdir çünkü öğretmenlerin çalışmaya dâhil olabilmesini sağlamaktadır; öğretmenlerin ilgisini ve dikkatini çekmektedir. Öğretmenler alışık oldukları bir metin türünü farklı bir şekilde yazdıklarında ya da uzun zamandır yaz-

mamış oldukları bir metin türünde yazdıklarında da bunu çalışmanın olumlu bir yönü olarak görmüşlerdir. Böylece farklı bir deneyim kazanmış olmaktadır. Çalışmalarda bir metin türüne ait özelliklerin ipucu olarak verilmesi de yazmayı kolaylaştırdığından öğretmenler tarafından olumlu özellikler arasında sayılmıştır. Öğretmenler metinleri daha iyi yazabilmeleri için yazma özelliklerine katkı sağlayan özellikleri de belirtmişlerdir. Öğretmenler, bir çalışmanın farklı zekâ alanlarına hitap eden ve işbirliği yapmalarına yardımcı olan özelliklerini de çalışmanın olumlu yönleri olarak belirtmişlerdir. Öğretmenler en çok grup çalışmasının önemini fark ettiklerini ifade etmişlerdir.

Yaratıcı yazma tekniklerinin olumlu yönleri olarak öğretmenlerin ortaya koydukları tüm bu özelliklerle, öğretmenler daha önce yazamıyor olduklarını ve yazabildiklerini ya da yazma becerilerinin gelişmiş olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca çalışmaların yazma konusunda kendilerini güdülemiş olduğunu ve motivasyon sağlamış olduğunu ifade etmişlerdir. Böylece, öğretmenler, yaratıcı yazma çalışmalarıyla kendi düşünce sınırlarını aşabildiklerini; hayal güçlerini genişletebildiklerini; konu seçerek, kendi isteklerine göre yazdırarak öğrencilerin yaratıcılığını nasıl sınırlandırdıklarını fark ettiklerini; kendilerine verilen yazma fırsatının öğrencilere de verilmesi gerektiğini anladıklarını ifade etmişlerdir.

Çalışmanın ikinci alt problemiyle ilgili olarak, sınıf öğretmenleri, yaratıcı yazma tekniklerini öğrencilere yarar açısından değerlendirmişlerdir. Bu bağlamda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Öğretmenler, yaratıcı yazma tekniklerinin öğrencilerin hayal gücünü, yaratıcılığını ve düşünme becerisini geliştirme konusunda yarar sağlayacağını belirtmişlerdir. Yaratıcı yazma çalışmalarının, öğrencilere sağladığı bu yararlar, çalışmaların yaratıcı düşünme becerisini geliştirmesiyle ilişkilidir. Batdal Karaduman ve Yıldırım'ın (2017, s. 54) çalışmasında, sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı düşünme becerisinin, öğrencilere neler kazandırılabilceğine yönelik görüşleri incelendiğinde de bu becerinin öğrencilere üst düzey ve farklı düşünme becerisini kazandıracığı belirtilmiştir. Farklı araştırmalar incelendiğinde, öğretmenlerin büyük çoğunluğu yaratıcılığı geliştirmeye yönelik ders işlediğini belirtiyor olsa da öğretmenlerin yaratıcı davranışlara ve örneklerine katılım düzeyleri ile bu durumu paralellik göstermediği görülmektedir (Özel ve Bayındır, 2015, s. 354). Yaratıcı yazma yaklaşımını betimleyen özelliklerin yazma

uygulamalarında var olma düzeyini öğretmenler “Yeterli”; öğrenciler ise “Yetersiz” olarak değerlendirmektedir. Aşıkcan ve Pilten (2016, s. 273), yaratıcı yazma yaklaşımına uygun olmayan bir şekilde, öğretmenlerin çoğunluğunun, öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarını değerlendirirken yazım ve noktalamayı ve sonra da biçimsel görünümü önemseydiğini belirtmektedir. Bu çalışma kapsamında öğretmenlerin yaratıcı yazma yaklaşımlarına katılması, öğretmenlerin, yazma çalışmalarında geliştirmeleri ve asıl değerlendirmeleri gerekenler neler olduğunu fark etmeleri açısından yararlı olmuştur. Öğretmenler, öğrencilere doğrudan bir konu verip yazdırmak yerine yazmanın bir süreç olarak ele alınmasının ve yazmaya hazırlık çalışmalarının yaptırılmasının önemli olduğunu fark etmişlerdir. Öğretmenin sınırlı bir konu vermesi yerine öğrencinin kendi konusunu oluşturmasının yararı da öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Aşamalı olarak yazdıkları, yönergelere uydukları çalışmaların öğrencilere daha iyi yazabilmek ve kolay yazabilmek konularında yararlı olacağını belirtmişlerdir. Böylece süreç içinde öğrenci kendi gelişimini de görebilecektir. Calp (2013, s. 893), yazma çalışmalarında öğrenenlere yazma konuları planlanmış hâlde verildiği için orijinal fikirlerin ortaya çıkmadığını; yazmaya başlamadan konuyu planlamanın düşünceleri engelleyebildiğini belirtmektedir. Yaratıcı yazma çalışmalarına katılan öğretmenler de kendi deneyimlerinin ardından benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Öğretmenler, yaratıcı yazma tekniklerinin öğrencilerin duyuşsal özelliklerine hitap ettiği için, öğrencilerin duyuşsal özelliklerini geliştireceği için ve öğrencilerin bu konuda kendilerini ifade etmelerinde yardımcı olacağı için öğrencilere yarar sağlayacağını belirtmişlerdir. Öğretmenler, yaratıcı yazma tekniklerinin öğrencilerin farklı metin türlerinde yazma becerilerini geliştirmesini de yararlı bulmuşlardır. Çalışmaların, öğrencilerin “anı” gibi yazmayı sevdikleri bir metni farklı bir açıdan yazma konusunda ve “mektup” gibi yazmayı sevmedikleri bir türde yazma isteği kazandırma açısından yararlı olacağını belirtmişlerdir. Ayrıca çalışmalarda, bir metin türünü iyi bir şekilde yansıtan ve metinleri daha iyi yazma becerisi kazandıran özelliklerin de öğrencilere yararlı olacağı öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Öğretmenler, yazma çalışmasında öğrencilerin aktif olmasının, grup çalışması yapmasının, işbirliği yapmasının, farklı zekâ alanlarını kullanmalarının öğrenciler için yararlı olacağını belirtmişlerdir. Böylece öğrenciler eğlenerek, yaşayarak

öğrenebileceklerdir. Öğretmenlerin çalışmaların öğrencilere yararı olarak belirtmiş olduğu özelliklerden bir diğeri ve belki de en önemlilerinden biri, yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yazma becerisini geliştirmesi, onları yazmaya motive etmesidir. Demir'in (2012, s. 354) belirttiği gibi öğrencilerin yazma becerisinin geliştirilmesindeki en önemli husus, öğrencileri yazmaya isteklendirmek, yazma işini başaracaklarına dair onları yüreklendirmektir. Sürece dayalı yazma yaklaşımlarının ve yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin tutumuna, başarısına, kaygısına, motivasyonuna olumlu yönde etkisi olduğuna yönelik birçok çalışma bulunmaktadır: Avcı, 2013; Bayat, 2014; Bircan Manay, 2017; İnal, 2006; İşeri ve Ünal, 2012; Memiş, Sever ve Bozkurt, 2016; Karatay, 2011; Öztürk, 2007; Temizkan, 2011; Ülper ve Uzun, 2009; Yaylı, 2009. Öğretmenler yaratıcı yazma çalışmalarına katılarak, kendileri için neyin motive edici olduğunu, neyin yazmayı kolaylaştırdığını ve neyin yazma becerilerini geliştirip kendilerine yazma alışkanlığı kazandıracaklarını fark etmişlerdir. Böylelikle, çalışmaların öğrencilere de bu açılarından yarar sağlayacağını fark etmişler ve bunu ifade etmişlerdir. Akkaya'nın (2014, s.1494) çalışmasında da yaratıcı yazma tekniklerini diğer tekniklerle karşılaştıran öğretmenler, bu çalışmada ifade edilenlerle birlikte, özellikle de yaratıcı yazmanın hayal gücünü geliştirdiğini, yetenekleri ortaya çıkardığını, özgüveni arttırdığını, yazma yeteneğini geliştirdiğini, öğrenciyi düşünmeye sevk ettiğini belirtmişlerdir.

Çalışmanın üçüncü alt problemiyle ilgili olarak, sınıf öğretmenleri yaratıcı yazma tekniklerini sorunlar ve öneriler açısından değerlendirmişlerdir. Bu bağlamda, şu sonuçlara varılmaktadır:

Öğretmenlerin, katılmış oldukları yaratıcı yazma tekniklerinin sorunlarına yönelik sıklıkla dile getirdikleri sorunlar arasında çalışmaların uygulamada uzun zaman gerektirecek olmasıdır. Bunun yanında öğretmenler, çalışmaların uygulanması durumunda öğrencilerin bireysel farklılıklarına (yaşı, sınıf seviyesi, çizim yeteneğinin olmaması, vb.) dikkat çekmişlerdir. Yazma çalışmalarının bazılarının öğrenciler için zor olabileceği de ifade edilenler arasındadır. Bazı çalışmalarda sınıftaki gürültünün çok olacağı, sınıfı yönetmenin zor olacağı gibi ifadeler de sorun olarak ifade edilmiştir. Batdal Karaduman ve Yıldırım'ın (2017, s. 59) çalışmasında sınıf öğretmeni adayları, yaratıcılığı engelleyen sınıf ortamından kaynaklı faktörler olarak sınıfların kalabalık olması, gürültülü olma-

sı gibi faktörler belirtmişlerdir. Akkaya'nın (2014, s.1495) çalışmasında da öğretmenler yaratıcı yazmanın zaman alıcı olduğunu ifade etmişlerdir. Belirtilen ifadeler, kalabalık sınıflarda, öğrencinin aktif olduğu sınıflarda beklenen bir durumdur. Yine de özellikle yaratıcı yazma teknikleri için geçerli olmasa da uygulama sürecinde dile getirilen özelliklere dikkat edilmelidir. Atölye çalışmaları sonunda, öğretmenler tarafından yapılan öneriler incelendiğinde, öğretmenler bazı çalışmaların yönergelerinin kısaltılabileceğini, basitleştirilebileceğini önermişlerdir. Çalışmaların farklı materyallerle, farklı konularla ya da drama gibi farklı çalışmalarla da yapılabileceğini önermişlerdir. Öğretmenler grup çalışmalarının önemli olduğunu ancak bazı çalışmalar için daha küçük gruplarla çalışmanın daha uygun olacağını belirtmişlerdir. Öğrenciyi yazmaya hazırlamak konusunda ise yazmaya hazırlık aşamasının önemini anlamışlar; hazırlık aşamasının atlanmaması ya da hızlı geçilmemesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin yaratıcı yazma konusundaki atölye çalışmalarını değerlendirmeleri genel olarak incelendiğinde, yaratıcı yazmanın özellikleriyle karşılaşılmaktadır. Öğretmenler yaratıcı yazma çalışmalarını deneyimleyerek aslında öncelikle yazmanın pratiğini yaşamışlar ve yaşadıklarını kuramsal ya da teorik olarak dile getirmişlerdir. Çalışma kapsamında elde edilen veriler göstermektedir ki sınıf öğretmenleri alışık oldukları ya da bildikleri yazma uygulamalarının aksine yazma etkinliğinin nasıl olması gerektiğini keşfetmişlerdir. Buna göre yazma etkinliği yazanı sınırlandırmamalı; yazanın hayal gücünü ve düşünce gücünü geliştirmeli; yazma, bir süreci ve aşamalı bir süreci kapsamalı; yazma etkinliğinin girişine/hazırlığına önem verilmeli; yazan kendini özgürce ifade edebilmeli; yazarken yazanı eğlendirmeli; grup çalışmalarına sıkça yer verilmeli; yazma etkinliği gerçek materyallerle desteklenmeli; yazma çalışmaları motive edici ve güdüleyici olmalı. Öğretmenlerin yaratıcı yazma sürecini ve tekniklerini deneyimlemeleri genel olarak yazma sürecine ve özel olarak yaratıcı yazma sürecine yönelik bilgi ve deneyim kazanmalarını sağlamıştır. Öğretmenler görüşleri ile de kazandıkları bilgiyi, deneyimi ve farkındalığı belirtmişlerdir.

Bu tür çalışmaların yaygınlaştırılması öncelikle öğretmenlerin bilgi ve deneyim kazanmaları için önemlidir. Öğretmenlere yazma konusunda neler yapmaları gerektiğini söylemek yerine neler yapmaları gerektiğini

yaşatmak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlamak, öğrencileriyle yapacakları uygulamalar için daha yararlı olacaktır. Öğretmenlerin yaşadıkları, içselleştirdikleri bilgi ve deneyimlerini öğrencilerine daha iyi aktarabileceği düşünülmektedir.

EXTENDED ABSTRACT

**Teachers' Evaluations of Creative Writing
Techniques: An Action Research**

*

Gökçen Göçen

Fatih Sultan Mehmet Vakıf University

It is necessary for teachers to have more than knowledge in order to be able to implement creative writing activities in their lessons. They should learn about such activities by first-hand experience. The teachers who realize how creative writing techniques improve them, and what benefits they bring other than improving creativity and imagination can also better understand the benefits of these techniques for learners. Therefore, teachers will learn by experience and practice as well as understanding where and when to use this useful information. The teachers who experience creative writing techniques themselves will have a chance to foresee any potential problems with the implementation and manage any creative writing processes in their lessons better. The answers and solutions provided during teachers' experiences with creative writing techniques will enhance their own implementations.

Building upon the points mentioned above, the research question of this study is: "How do elementary school teachers evaluate creative writing techniques considering their advantages, benefits to learners, problems and suggestions?". The aim is to have teachers experience and evaluate creative writing techniques. Therefore, the sub-questions of this study are as follows:

- How do elementary school teachers evaluate creative writing techniques in terms of their advantages?
- How do elementary school teachers evaluate creative writing techniques in terms of their benefits to learners?
- How do elementary school teachers evaluate creative writing techniques in terms of problems with implementation and suggestions?

Method

This study adopts a qualitative research design and is an action research. The participants are 44 elementary school teachers (12 male, 32 female). The study contains teachers working in 22 different provinces from all 7 regions in Turkey. It has been found out that the majority of the participants are graduates of faculty of education and have 11-15 years of experience in teaching.

The data collection tool used for this study is a survey titled "Workshop Evaluation Form". This survey is composed of open-ended questions asking for teachers' opinions on positive aspects of each creative writing technique, benefits of these techniques for learners, problems with the implementation of them and teachers' recommendations. 15 workshops were set up between June 26 – July 1, 2018 and these workshops were completed in 30 hours. The "Workshop Evaluation Form" was distributed to the teachers at the end of each workshop. Data collection process was finalized when all the workshops were completed. The three categories that have been created after content analysis phase are as follows: positive aspects of the creative writing techniques, their benefits for the learners, problems with the implementation and recommendations. Additionally, some examples from participating teachers' responses were included descriptively.

Discussion and Conclusion

15 creative writing workshops were set up and completed with the teachers. These teachers participated in the workshops as students. They completed the evaluation forms at the end of each workshop.

As a result of the teachers' evaluations, the following conclusions concerning the positive aspects of the techniques have been made: the teachers indicated that their own thinking skills as well as their imaginative skills were improved by creative writing workshops. They realized that limiting imagination, thinking skills and creativity hindered writing productivity. They discovered that writing is a process of discovery. The teachers witnessed that the activities proceed within a procedure step by

step. They also noticed the importance of pre-writing phase. They reported that they could write better when the pre-writing phase of the writing activity was long enough and done effectively. However, they expressed that they were not able to prepare themselves enough and consequently could not write well during a workshop in which they had spent less time for the pre-writing phase. The teachers also realized that using instructions in a writing activity made it easier to write. Therefore, they could write easily instead of worrying about “what to write”. As for the positive aspects of the techniques, the teachers also mentioned affective features of them. It was stated that creative writing activities made them have fun and feel emotional. Being for various intelligence types and promoting collaboration were also among the positive aspects. The teachers frequently mentioned that they realized the importance of group work. They stated that they could not write before, but started writing or improved their writing skills with the help of the workshops. In addition, they indicated that the workshops motivated them for writing.

With regard to the benefits of the techniques for learners, the following conclusions have been made: the teachers stated that creative writing techniques would be useful for improving learners’ imaginative, creative and thinking skills. They noticed that instead of providing a topic and making learners start writing about it immediately, considering the writing activities as a process and applying pre-writing activities are essential steps to take. The importance of letting students come up with their own topics to write instead of imposing a limited topic on them was also mentioned by the teachers. The activities that allowed them to write by following a set of instructions step by step were considered as useful for learners since such activities would let learners write better and more easily. Therefore, this would enable learners to view their own progress. The teachers indicated that activating learners, having them work in groups, collaborate and use different types of intelligence would be beneficial. Therefore, learners could have fun while learning by experience. The most significant benefit of these techniques for learner mentioned by the teachers is probably the fact that creative writing would improve learners’ writing skills and motive them for writing.

One of the frequently mentioned problems identified by the teachers concerning these techniques is that these techniques would require a lot of time to be implemented in class. Other than this, teachers emphasized that individual differences such as age, grade, ability to draw, etc., might pose some problems.

It was also mentioned in the evaluation forms that the instructions of some activities should have been shorter and simpler. Teachers also suggested that the activities should be implemented with different materials and topics, or different techniques like drama.

The data collected for this study also indicates that teachers discovered some facts concerning better and more effective ways of implementing writing activities, instead of the ones that they already knew about. The fact that the teachers had a chance to experience these techniques taught them about writing process in general and specifically about creative writing process. Teachers showed that they gained some information, experience and awareness.

It is important to organize such workshops since these give teachers ample chances to learn more and broaden their experiences. Instead of telling them what to do for writing, making them experience the things to be done for writing and letting them learn by experience would be much more effective in their in-class implementations.

Kaynakça/References

- Ak, E. (2011). *Yaratıcı yazma tekniklerinin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersindeki yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Akdağ, M., ve Güneş, H. (2003). Öğretmen rolünün yaratıcı bir sınıf ortamı oluşturmasındaki önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 159, 60-73.
- Akkaya, N. (2014). Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı yazma sürecine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(4), 1487-1504.
- Aşıkcan, M., ve Pilten, G. (2016). Sınıf öğretmenlerinin yazılı anlatım çalışmalarının süreç temelli yazma modeli odaklı

- değerlendirilmesi. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 255-276.
- Avcı, A. S. (2013). *Yaratıcı yazma etkinliklerinin 8. sınıf öğrencilerinin yazma eğilimleri ve yazma kaygılarına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Ataman, A. (1993). *Eğitim sürecinde yaratıcılık*. Yaratıcılık ve eğitim (Ed. A. Ataman). Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.
- Batdal Karaduman, G., ve Çiftçi, C. (2018). Sınıf öğretmenlerinin yaratıcılığı destekleyici davranışlarının incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 8(3), 242-262.
- Batdal Karaduman, G., ve Yıldırım, E. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı düşünme becerisi hakkındaki görüşlerine ait nitel bir çalışma. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 4(2), 51-63.
- Bayat, N. (2014). Sürece dayalı yazma yaklaşımının yazma başarısı ve kaygısı üstündeki etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(3), 1123-1141.
- Bircan Manay, E. (2017). *Kelime ağı yönteminin ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin yazmaya karşı tutumlarına ve yazma özyeterlik algısına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Calp, M. (2013). Serbest ve yaratıcı yazma tekniğine göre oluşturulan kompozisyonların yazılı anlatımın niteliği ve puanlama tekniği açısından karşılaştırılması. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(9), 879-898.
- Demir, T. (2011). *İlköğretim öğrencilerinin yaratıcı yazma becerileri ile yazma özyeterlik algısı ve başarı amaç yönelimi türleri ilişkisinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demir, T. (2012). Türkçe eğitiminde yaratıcı yazma becerisini geliştirme ve küçürek öykü. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 343-357.
- Dikici, A. (2013). Yaratıcılığı Destekleyen İlköğretim Öğretmenleri İndeksi Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(1), 307-324.

- Dilidüzgün, Ş. (2010). İlköğretim Türkçe derslerinde aktif öğrenme bağlamında yaratıcı metin çalışmaları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 19-37.
- Gündüz, O., ve Şimşek, T. (2016). *Anlatma teknikleri 2: Uygulamalı yazma eğitimi el kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Güney, N. (2016). Öğretmenlerin yazma eğitimine yönelik düşünceleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(2), 970-985.
- Güven, A. Z. (2014). Ortaokul Türkçe derslerinde yaratıcı düşünme becerisinin kazandırılmasına ilişkin öğretmen görüşleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6, 1-22.
- İnal, S. (2006). *Yabancı dil öğretimindeki hedeflerin gerçekleştirilmesinde "Clustering" yazılı anlatım tekniğinin öğrenci tutumu ve başarısı üzerindeki etkileri*. Yayınlanmamış doktora tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- İşeri, K., ve Ünal, E. (2012). Türkçe öğretmen adaylarının yazma kaygı durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 67-76.
- Işık, A. D. (2013). Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı bireyler yetiştirmede görev ve sorumlulukları. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(6), 585-601.
- Karatay, H. (2011). 4+1 planlı yazma ve değerlendirme modelinin öğretmen adaylarının yazılı anlatım tutumlarını ve yazma becerilerini geliştirmeye etkisi. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(3), 1029-1047.
- Koçyiğit, B. K., ve Sefer, G. D. (2005). *Süreç değerlendirme yaklaşımlarıyla yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik bir çalışma: Benim öykülerim*. Eğitimde İyi Örnekler Konferansı, Sabancı Üniversitesi, İstanbul.
- Korkmaz, G. (2015). *Yaratıcı yazma yönteminin 6. sınıf öğrencilerinin yazma öz yeterlik algılarına, yazmaya ilişkin tutumlarına ve yazma becerisi akademik başarılarına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Kurudayıoğlu, Ö., ve Karadağ, Ö. (2010). İlköğretim öğrencilerinin yazılı anlatımlarının konu seçimleri açısından incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 192-207.

- Maltepe, S. (2006). *Yaratıcı yazma yaklaşımı açısından Türkçe derslerindeki yazma süreçlerinin ve ürünlerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Maltepe, S. (2007). Yaratıcı yazma yaklaşımı açısından Türkçe derslerinde oluşturulan yazılı anlatım ürünlerinin değerlendirilmesi. *Eurasian Journal of Educational Research*, 26, 143-154.
- Melanlıoğlu, D., ve Atalay, T. D. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin yazma öz yeterliklerinde yaratıcı yazma uygulamalarının etkisi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3, 697-721.
- Memiş, A., Sever, E., ve Bozkurt, M. (2016). Yaratıcı yazma ve yaratıcı drama yaklaşımının ilkökul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine ve yardımseverlik tutumlarına etkisi. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 1685-1702.
- Oral, G. (2014). *Yine yazı yazıyoruz (5. Basım)*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Özden, Y. (1993). *Öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Özel, A., ve Bayındır, N. (2015). Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerde yaratıcılığı geliştirmeye yönelik öğretimsel davranışları. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5, 348-358.
- Özerbaş, M. A. (2011). Yaratıcı düşünme öğrenme ortamının akademik başarı ve bilgilerin kalıcılığa etkisi. *GÜ Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 675-705.
- Öztürk, E. (2007). *İlköğretim V. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Peker, Ş. (2015). *Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı drama tekniklerinden özel mülkiyet tekniğinin yaratıcı yazma yaklaşımı ile karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Senemoğlu, N. (2002). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sönmez, V. (2008). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Sungur, N. (1997). *Yaratıcı düşünce*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Susar Kırmızı, F. (2008). Türkçe dersinde yaratıcı drama yönteminin yaratıcı yazma başarısına etkisi ve yazılı anlatım ürünlerinin değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 41(Özel Sayı), 251-275.
- Susar Kırmızı, F. (2015). Yaratıcı drama ve yaratıcı yazma uygulamalarının yaratıcı yazma başarısına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 40(181), 93-115.
- Tekşan, K. (2011). Yazılı anlatımı geliştirmede ön hazırlık. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 3, 149-178.
- Temizkan, M. (2010). Türkçe öğretiminde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 27, 621-643.
- Temizkan, M. (2011). Yaratıcı yazma etkinliklerinin öykü yazma becerisi üzerindeki etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(2), 919-940.
- Temizkan, M., ve Yalçınkaya, M. (2013). İlköğretim 6. 7. 8. sınıf Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı yazma etkinliklerini uygulama durumları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 70-91.
- Tonyalı, E. (2010). *Yaratıcı yazma uygulamalarının ilköğretim ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Top, F. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı yazma tekniklerinin kullanılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Topçuoğlu Ünal, F., ve Sever, A. (2012). Yaratıcı yazmada müziğin etkisi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(4), 2907-2918.
- Ülper, H., ve Uzun, L. (2009). Bilişsel süreç modeline göre hazırlanan yazma öğretimi izlencesinin öğrenci başarısına etkisi. *İlköğretim Online*, 8(3), 651-665.
- Yaylı, D. (2009). Hizmet öncesi Türkçe öğretmenleri ile bir süreç yazma uygulaması. XVIII. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, Ege Üniversitesi, İzmir.

- Yenilmez, K., ve Yolcu, B. (2007). Öğretmen davranışlarının yaratıcı düşünme becerilerinin gelişime katkısı. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 95-105.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldız, C., Okur, A., Arı, G., ve Yılmaz, Y. (2008). *Kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Zorbaz, K. Z. (2010). *İlköğretim okulu öğrencilerinin yazma kaygı ve tutukluğunun yazılı anlatım becerileriyle ilişkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

- Göçen, G. (2018). Öğretmenlerin yaratıcı yazma tekniklerine yönelik değerlendirmeleri: Bir eylem araştırması. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 625-677. DOI: 10.26466/opus.487130